

Gmina
Miasto
Nowy Targ

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

na lata 2021 – 2030

Spis treści

SPIS TREŚCI	2
I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	4
1. PODSTAWA PRAWNA STRATEGII, ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ STRATEGIAMI NARODOWYMI I EUROPEJSKIMI	4
1.1 Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi.....	5
1.2 Zgodność z prawem wspólnotowym	6
1.3 Zgodność ze strategiami europejskimi	6
1.4 Zgodność z dokumentami krajowymi	7
1.5 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi.....	8
II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII	9
1. PRZEBIEG PROCESU WYPRACOWANIA STRATEGII.....	9
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY MIASTO NOWY TARG	12
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	12
2. HISTORIA.....	12
3. GOSPODARKA GMINY MIASTO NOWY TARG.....	13
3.1 Przedsiębiorczość.....	13
4. LUDNOŚĆ GMINY	15
4.1 Demografia.....	15
4.2 Poziom życia	17
4.3 Mieszkalnictwo.....	17
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA GMINY MIASTO NOWY TARG.....	18
5.1 Oświata	18
5.2 Kultura	20
5.3 Służba zdrowia.....	22
5.4 Pomoc społeczna	24
5.5 Bezpieczeństwo publiczne	35
5.6 Rekreacja i sport.....	36
5.7 Organizacje społeczne	38
6. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY MIASTO NOWY TARG	42
6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Miasto Nowy Targ na podstawie danych instytucji	42
6.2 Problemy i oczekiwania społeczne mieszkańców na podstawie ankiety	51
6.3 Analiza SWOT	66

IV PLANOWANIE DZIAŁAŃ	67
1. MISJA I WIZJA GMINY MIASTA NOWY TARG.....	67
2. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ	68
3. CELE I HARMONOGRAM REALIZACJI	71
4. RAMY FINANSOWE STRATEGII	86
5. PROGRAMY.....	87
V. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	88
1. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII.....	88
2. EWALUACJA STRATEGII	95
ZAŁĄCZNIKI	97
WYKAZ SKRÓTÓW	105
SPIS WYKRESÓW I TABEL	106

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Państwo polskie poprzez instytucje realizujące politykę społeczną umożliwia swoim obywatelom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Stale wzrastający zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej spowodowany jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak np.: starzenie się społeczeństwa, a co za tym idzie, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób starszych i niepełnosprawnych, uzależnieniami oraz wyzwaniem, którym musi podolać współczesna rodzina.

Działania prowadzone przez instytucje pomocy i integracji społecznej opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Każde państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie Strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii Europejskiej.

1. Podstawa prawna Strategii, zgodność z prawem wspólnotowym oraz strategiami narodowymi i europejskimi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Nowy Targ tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na Gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16 b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,

- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

1.1 Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Nowy Targ (GSRPS) jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2020 poz. 1057 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 poz. 176 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 poz. 2277 z późn. zm.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 poz. 852 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2020 poz. 1409 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 poz. 426 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2020 poz. 111 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 poz. 821 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2020 poz. 808 z późn. zm.);

- Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2019 poz. 2365 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2020 poz. 802 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 poz. 2133 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 04 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 poz. 1297 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 poz. 1348 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 poz. 685 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 poz. 2407);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 poz. 1329).
- Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2019 poz. 1622).

1.2 Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnoty.

1.3 Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno-gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1304/2013. EFS

jest głównym instrumentem wspierającym polityki i zadania priorytetowe, których celem jest osiągnięcie postępów w kierunku pełnego zatrudnienia, poprawy jakości i wydajności pracy, zwiększenie mobilności geograficznej i zawodowej pracowników w Unii. Poprawa systemów kształcenia i szkolenia, propagowanie włączenia społecznego oraz zapobieganie i zwalczanie ubóstwa. Fundusz ten przyczynia się tym samym do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

1.4 Zgodność z dokumentami krajowymi

Zapisy zwarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Nowy Targ są zgodne z następującymi dokumentami strategicznymi:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, której celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030. Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Należy przez to rozumieć dorastanie w godnych warunkach, skuteczną edukację, świadczenie pracy, prowadzenie działalności gospodarczej, stałe uczenie się dorosłych, w tym doskonalenie ich kompetencji i kwalifikacji, sprawiedliwy i powszechny dostęp do opieki zdrowotnej, realizowanie się w życiu rodzinnym i społecznym, aktywne spędzanie czasu wolnego, wysoką świadomość ekologiczną, udział w życiu publicznym i politycznym, a także stały rozwój osobisty oraz udział w procesach zmian zachodzących w świecie i Polsce.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, w którym określono kluczowe kierunki rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce.

1.5 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi

Zgodność ze Strategią Rozwoju Miasta Nowy Targ na lata 2019-2023 z perspektywą do roku 2030

W dokumencie wyróżniono następujące cele strategiczne:

1. Poprawa jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury miejskiej.
2. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej.
3. Poprawa jakości życia w mieście.

Zgodność ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowotarskiego na lata 2019 – 2028

Głównym celem strategii jest: zapewnienie mieszkańcom Powiatu Nowotarskiego kompleksowej i wysokiej jakości pomocy w sytuacjach trudnych, pobudzającej do aktywności społeczno-zawodowej, w szczególności osoby zagrożone wykluczeniem społecznym poprzez zintegrowane działania instytucji pomocy społecznej. W dokumencie zdefiniowano następujące cele strategiczne:

1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych.
2. Stworzenie optymalnego systemu pieczy zastępczej w Powiecie Nowotarskim.
3. Rozwój profilaktyki oraz systemu wsparcia na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
4. Aktywizacja osób zagrożonych marginalizacją społeczną.
5. Zintegrowanie systemu wsparcia między podmiotami pomocy społecznej oraz wzrost kompetencji kadr pomocy społecznej.

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolska 2030

Cele strategiczne ww. strategii rozwoju obejmują:

1. Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.
2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Małopolski.
3. Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, krajobrazu i przestrzeni zamieszkania oraz świadomości ekologicznej Małopolanie.
4. System zarządzania strategicznego rozwojem w województwie dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030.
5. Zrównoważony i trwały rozwój województwa w oparciu o endogeniczne potencjały poszczególnych obszarów Małopolski.

Inne dokumenty strategiczne:

- *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotarskiego 2015 – 2022;*
- *Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia;*
- *Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022;*

II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu Gminy Miasta Nowy Targ.

1. Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego,
- diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Miasto Nowy Targ,
- planowanie działań,
- opracowanie dokumentu.

Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Miasto Nowy Targ:

- analiza sytuacji społecznej w Gminie Miasto Nowy Targ w oparciu o opinie przedstawicieli instytucji administracji samorządowej, organizacji społecznych analizę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- dotychczasowa współpraca instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego Gminy Miasto Nowy Targ.

Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w Gminie Miasto Nowy Targ:

- identyfikacja i kategoryzacja problemów społecznych w Gminie Miasto Nowy Targ,
- określenie zasobów społecznych.

Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o zasady rozwoju społecznego:

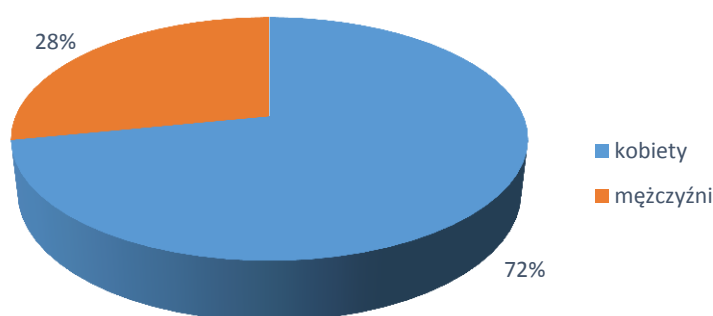
- formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju Gminy Miasto Nowy Targ,
- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w Gminie Miasto Nowy Targ,

- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Miasta Nowy Targ, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w Mieście problemów i oczekiwań.

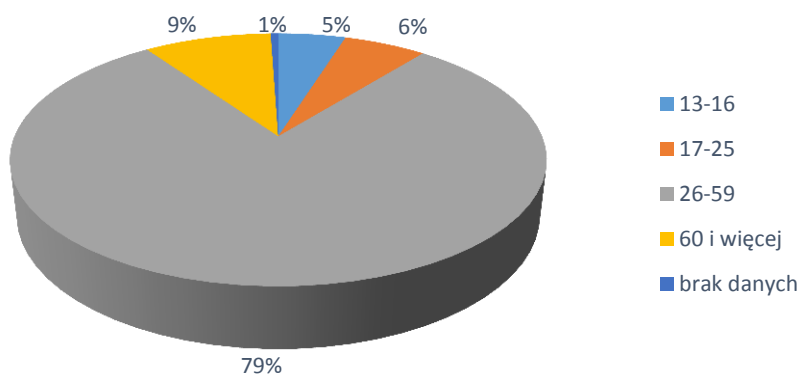
Elementem uspołecznienia procesu budowy GSRPS, było przeprowadzenie badania ankietowego bazującego na metodologii CAWI (Computer Assisted Web Interview), skierowanego do mieszkańców - osób zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym Miasta. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło łącznie 185 osób (133 kobiety, 52 mężczyzn).

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

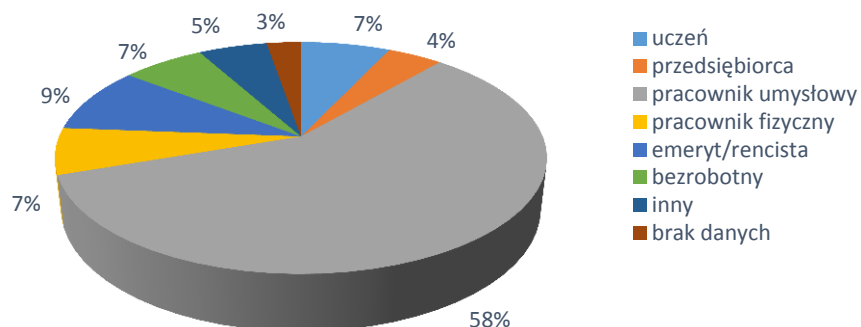
Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby mieszczące się w przedziale 26-59 lat - 147 osób. Druga pozycja przypadła natomiast grupie wiekowej 60 i więcej lat - było to 17 osób.

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

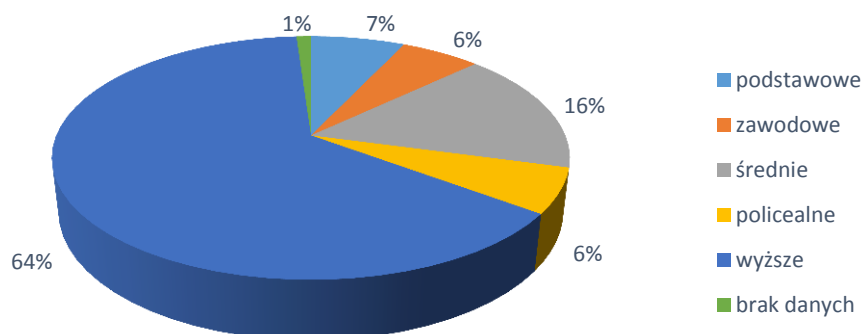
Pytani o aktywność zawodową mieszkańcy Gminy Miasto Nowy Targ deklarowali się najczęściej jako pracownik umysłowy (108 osób), następną pod względem liczebności grupę zawodową stanowili emeryci i renciści (17 osób).

Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (118 osób).

Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację i efektywną realizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Oparcie przygotowania dokumentu strategicznego o proces partycypacji społecznej gwarantuje rzetelną diagnozę oraz wypracowanie adekwatnych do zdiagnozowanych problemów kierunków realizacji strategii. Przedłożony materiał został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Targu przy merytorycznym wsparciu eksperta zewnętrznego – Agnieszki Wróblewskiej.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY MIASTO NOWY TARG

1. Położenie geograficzne

Rysunek 1. Umiejscowienie Gminy Miasto Nowy Targ w powiecie nowotarskim w województwie małopolskim.
Źródło: <http://www.gminy.pl>, <https://www.osp.org.pl>

Gmina Miasto Nowy Targ położona jest w południowej części województwa małopolskiego, jest siedzibą powiatu nowotarskiego i graniczy z dwoma gminami wiejskimi. Od północy, wschodu i zachodu z gminą wiejską Nowy Targ, od południa z gminą Szaflary. Nowy Targ jest największym miastem na Podhalu, znaczącym w regionie ośrodkiem handlowym, kulturalnym i sportowym. Powierzchnia miasta wynosi 51 km². Miasto stanowi 3,46% powierzchni powiatu. Nowy Targ nie dzieli się formalnie na dzielnice. Teren miasta podzielony jest na rejony ze względu na: naturalne bariery komunikacyjne, zwartość powierzchni, zróżnicowanie zagospodarowania terenu między rejonami. Głównymi rejonami miasta są: Stare Miasto i Śródmieście, Równia Szaflarska (pot. Bloki), Ibisor, Bór, Niwa i Dział, Kowaniec i Kokoszków, Podmieścisko oraz Czerwone (Lotnisko).

2. Historia

Osadnictwo w widłach rzek Czarny i Biały Dunajec na południowych rubieżach Rzeczypospolitej, przy szlaku handlowym prowadzącym na Węgry, zapoczątkowali cystersi w XIII wieku. Kazimierz Wielki przejął własności cysterskie u zbiegu Białego i Czarnego Dunajca, połączył istniejące tu miejscowości i wydał ponowny akt lokacyjny dla Nowego Targu. Wówczas powstał miejski układ urbanistyczny z dużym centralnym rynkiem i kościołem św. Katarzyny – patronki miasta. Tutaj krzyżowały się ważne szlaki handlowe,

biegnące na Węgry. Miasto otrzymało wiele królewskich przywilejów pozwalających na szybki rozwój. W XVI wieku miasto uzyskało prawo składowania wielickiej soli i olkuskiego ołowiu, pobierania cła od wiezionych z Węgier towarów, a kolejni królowie Polski zezwalali na regularne organizowanie słynnych do dnia dzisiejszego jarmarków w Nowym Targu.¹ Kres świetności położyły antyfeudalne powstania chłopskie w drugiej połowie XVII wieku oraz spustoszenia wojenne potopu szwedzkiego. Miasto wyludniło się i straciło znaczenie ekonomiczne. W 1770 r. Nowy Targ został zajęty przez wojska austriackie i znalazł się w granicach cesarstwa habsburskiego. Pierwsze dziesięciolecia epoki rozbiorów charakteryzował dalszy regres gospodarczy i demograficzny. Ponowne ożywienie nastąpiło dopiero w czasach autonomii galicyjskiej, zwłaszcza po uruchomieniu linii kolejowej z Chabówki do Zakopanego. Nastąpił rozwój lokalnego przemysłu i rzemiosła, a także turystyki. W tym czasie zmieniała się gruntownie zabudowa miasta. Na przełomie XIX i XX wieku powstały nowe obiekty, m.in. budynek straży pożarnej, gimnazjum, kino „Sokół” i szpital. Miasto było połączone linią kolejową z Krakowem oraz Wiedniem i stanowiło ważny ośrodek regionalizmu podhalańskiego. Podczas II wojny w mieście działał silny ruch oporu, znajdowało się tu kilka central konspiracyjnych. Po wojnie Nowy Targ zyskał charakter przemysłowy. Odbudowano zniszczony przez Niemców tartak, powstał kombinat obuwniczy oraz liczne zakłady odzieżowe i kuśnierskie. Wybudowano duże osiedla z zabudową blokową.²

3. Gospodarka Gminy Miasta Nowy Targ

3.1 Przedsiębiorczość

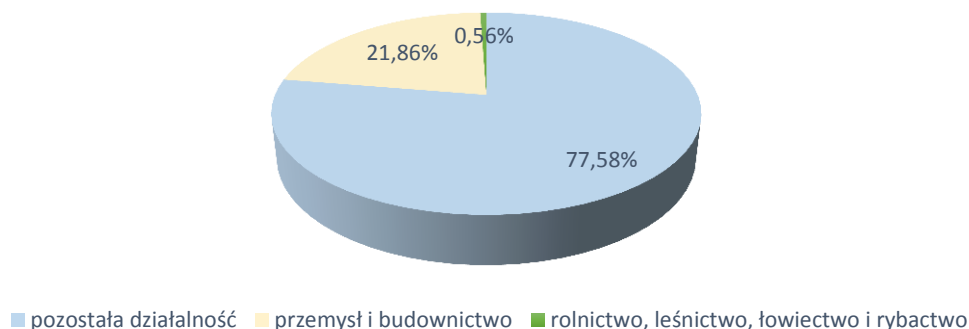
W 2019 roku na terenie Gminy Miasta Nowy Targ było zarejestrowanych 5010 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, spośród których 101 należało do sektora publicznego, a 4885 do sektora prywatnego. W ramach wszystkich przedsiębiorstw 77,58% wykonuje pozostałą działalność gospodarczą, 21,86% działa w ramach przemysłu i budownictwa, a 0,56% to rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

---

¹ <https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/670-lat-temu-zalozono-pierwsze-miasto-na-podhalu-nowy-targ>

² <https://sztetl.org.pl/pl/miejscowosci/n/320-nowy-targ/96-historia-miejscowosci/67900-historia-miejscowosci>

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Miasto Nowy Targ (rok 2019). Podział według rodzajów działalności PKD 2007. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

W ramach sektora publicznego spośród 101 podmiotów 76 należy do państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego. Z kolei sektor prywatny, to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (3847 jedn.), oraz spółki handlowe (255 jedn.), spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (25 jedn.) spółdzielnie (13 jedn.), fundacje (20 jedn.) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (120 jedn.). Na przestrzeni lat 2017-2019 przybyło w Gminie 180 podmiotów gospodarczych.

Odnosząc się do wskaźników podmiotów gospodarki narodowej (przyjętych dla celów porównawczych przez GUS), należy stwierdzić, że na 10 tys. ludności na terenie Gminy Miasto Nowy Targ przypada 1505 firm. Na 100 osób w wieku produkcyjnym 19,12 osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą. Odnosząc się do fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych można stwierdzić, iż na 10 tys. mieszkańców przypadają 42 tego typu podmioty. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kategoria	Jednostka miary	Wartość wskaźnika		
		2017	2018	2019
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	1 448	1 470	1 505
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	115	114	107
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	87	90	71
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	17,82	18,49	19,12
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed. gosp.	43	40	42
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	187	187	177
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	235,6	241,3	248,9

4. Ludność Gminy

4.1 Demografia

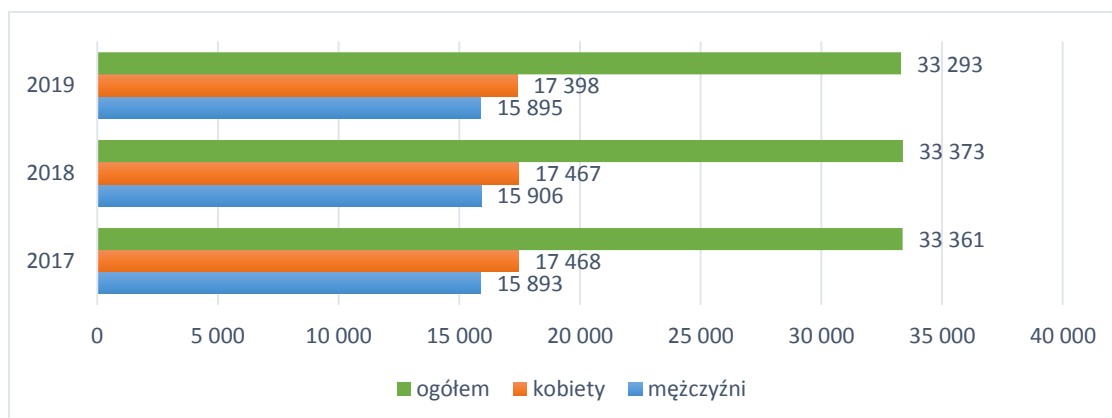
Na koniec 2019 r. Gminę Miasto Nowy Targ zamieszkiwało 33293 mieszkańców. Na przestrzeni trzech ostatnich lat populacja zmniejszyła się, co jest zjawiskiem niekorzystnym dla jej rozwoju gospodarczego i społecznego. Gęstość zaludnienia w Gminie w 2019 roku wynosiła 652 osoby na 1 km².

Tabela 2. Demografia Miasta Nowy Targ. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rok	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
ogółem	33 361	33 373	33 293
Kobiety			
ogółem	17 468	17 467	17 398
wiek przedprodukcyjny	2 874	2 872	2 854
wiek produkcyjny	9 924	9 833	9 684
wiek poprodukcyjny	4 670	4 762	4 860
Mężczyźni			
ogółem	15 893	15 906	15 895
wiek przedprodukcyjny	3 139	3 124	3 104
wiek produkcyjny	10 579	10 502	10 441
wiek poprodukcyjny	2 175	2 280	2 350

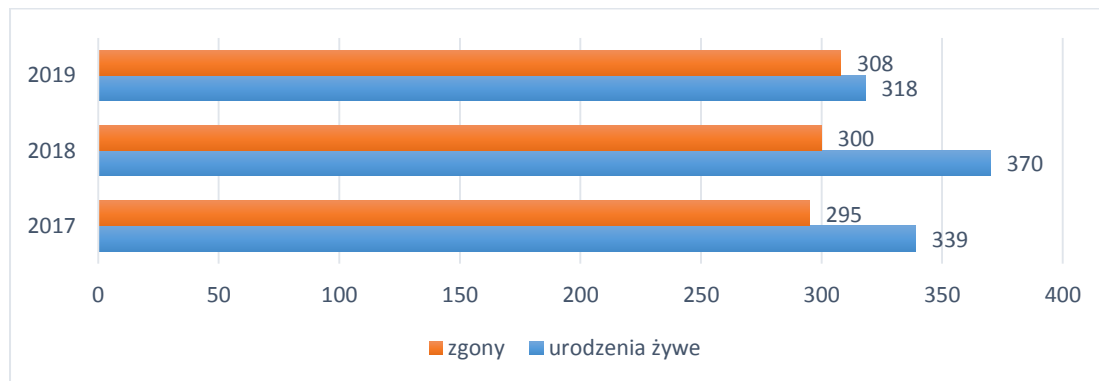
Wśród ogólnej liczby mieszkańców liczba kobiet jest wyższa od liczby mężczyzn. Nierównowaga ta nie jest niepokojąca, od lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Przyczyną tego stanu rzeczy jest wyższa dla kobiet niż dla mężczyzn średnia długość trwania życia, co jest zjawiskiem charakterystycznym dla całego kraju. W 2019 roku współczynnik feminizacji w Gminie wyniósł 109.

Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

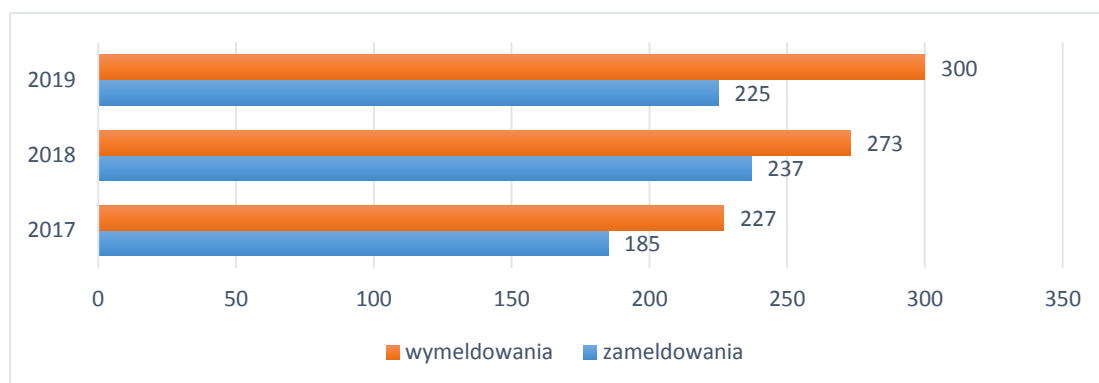
W latach 2017-2019 na terenie Gminy zanotowano dodatni przyrost naturalny. Ogólny bilans lat 2017-2019 wyniósł + 124 osoby.

Wykres 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

W przypadku salda migracji wskaźniki są ujemne. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba wymeldowań przewyższała liczbę zameldowań. Saldo migracji dla lat 2017-2019 wynosi - 153 osoby.

Wykres 8. Migracje ludności na terenie Gminy Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2019 roku wśród mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ ponad połowa, to osoby w wieku produkcyjnym (60,4%), osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 17,9%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 21,7% ludności. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 121. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wynosi 27,5.

Podsumowując powyżej zaprezentowane wskaźniki demograficzne należy zwrócić uwagę na następujący niekorzystny trend utrzymujący się od kilku lat - ujemny wskaźnik migracji i zmniejszanie się liczby mieszkańców.

Niepokój na przyszłość może budzić fakt, iż 60,4% mieszkańców, to osoby w wieku produkcyjnym. Należą do nich zarówno mieszkający tu od urodzenia, jak i osoby, które

wybrały Gminę Miasto Nowy Targ na miejsce zamieszkania. Obecnie jest to bardzo korzystne dla jej rozwoju gospodarczego, ale przy utrzymującym się spadku liczby mieszkańców za kilka czy kilkanaście lat, liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie ogromnym obciążeniem dla osób w wieku aktywności zawodowej.

4.2 Poziom życia

W 2018 r. dochody Gminy Miasto Nowy Targ w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 4660 zł, przy wydatkach w wysokości 4619 zł. W tym samym roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 6052,8 tys. i stanowiły 3,8% całości wydatków gminnego budżetu. W 2018 roku w Powiecie Nowotarskim wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 3,9% wydatków budżetu.

4.3 Mieszkalnictwo

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi w Gminie Miasto Nowy Targ 76 m² (2018 r.). W tym samym roku gminne wydatki przeznaczone na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 6,2% ogółu wydatków budżetowych przy 9% dochodu z tego samego tytułu.

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Miasto Nowy Targ. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

	Jednostka miary	2017	2018	2019
Zasoby mieszkaniowe				
<i>mieszkania</i>	mieszk.	11 144	11 324	<i>b.d.</i>
<i>izby</i>	izba	44 015	44 666	<i>b.d.</i>
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	848 286	862 709	<i>b.d.</i>
Budynki mieszkalne w Gminie				
Ogółem	bud.	4 707	4 757	4 891
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne				
<i>wodociąg</i>	mieszk.	11 029	11 210	<i>b.d.</i>
<i>ustęp splukiwany</i>	mieszk.	10 956	11 136	<i>b.d.</i>
<i>łazienka</i>	mieszk.	10 830	11 010	<i>b.d.</i>
<i>centralne ogrzewanie</i>	mieszk.	9 920	10 100	<i>b.d.</i>
Mieszkania wyposażone w instalacje - w %				
<i>wodociąg</i>	%	99,0	99,0	<i>b.d.</i>

<i>łazienka</i>	%	97,2	97,2	<i>b.d.</i>
<i>centralne ogrzewanie</i>	%	89,0	89,2	<i>b.d.</i>
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki				
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania</i>	m ²	76,1	76,2	<i>b.d.</i>
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę</i>	m ²	25,4	25,9	<i>b.d.</i>
<i>mieszkania na 1000 mieszkańców</i>	mieszk.	334,0	339,3	<i>b.d.</i>

5. Infrastruktura społeczna Gminy Miasto Nowy Targ

5.1 Oświata

Szkoły podstawowe i przedszkola prowadzone przez Miasto Nowy Targ:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Nowym Targu.
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Nowym Targu.
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Nowym Targu.
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Króla Kazimierza Wielkiego w Nowym Targu.
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Konfederacji Tatrzańskiej w Nowym Targu.
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Józefa Rajskiego Burmistrza Nowego Targu w Nowym Targu.
- Szkoła Podstawowa nr 11 im. Żołnierzy Armii Krajowej w Nowym Targu.
- Przedszkole nr 2 w Nowym Targu.
- Przedszkole nr 4 w Nowym Targu.

Niepubliczne szkoły i przedszkola:

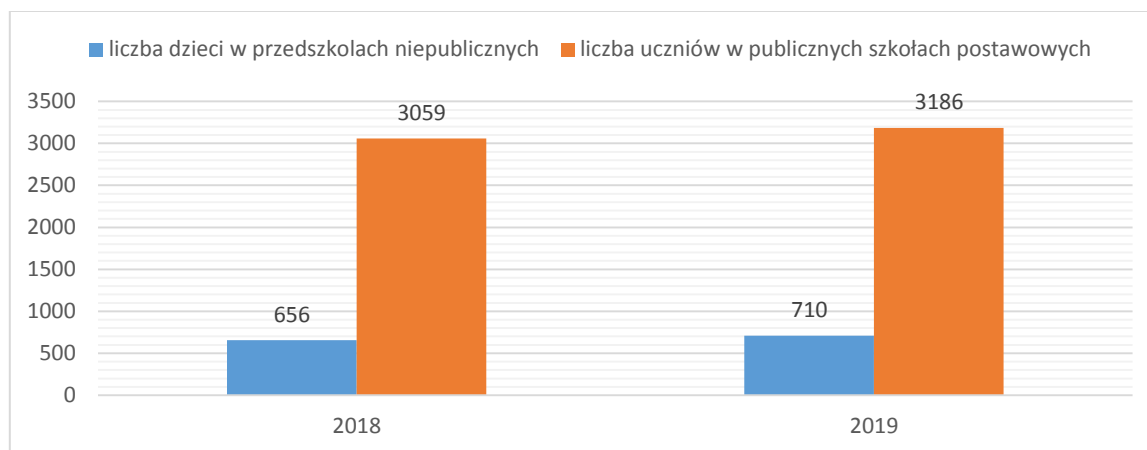
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Dwujęzycznymi i z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego w Nowym Targu.
- Przedszkole Niepubliczne "Słoneczne Przedszkole" w Nowym Targu.
- Przedszkole Niepubliczne "Lokomotywa" w Nowym Targu.
- Przedszkole Niepubliczne "Fiku Miku" w Nowym Targu.
- Przedszkole Niepubliczne "Wesoły Korowód" w Nowym Targu.
- Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Serafitek pw. Dzieciątka Jezus w Nowym Targu.
- Przedszkole Niepubliczne "Liwlandia" w Nowym Targu.

- Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Specjalnymi i Integracyjnymi "Niebieska Kokardka" w Nowym Targu.
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Dziecięce Marzenie" w Nowym Targu.

Tabela 4. Średniomiesięczna liczba uczniów w szkołach publicznych i dzieci w przedszkolach niepublicznych.
Źródło: Raport o stanie Miasta Nowy Targ za rok 2018 i 2019.

Szkoła/Przedszkole	Średniomiesięczna liczba uczniów/dzieci	
	2018	2019
Szkoła Podstawowa nr 1	385	353
Szkoła Podstawowa nr 2	547	586
Szkoła Podstawowa nr 3	245	296
Szkoła Podstawowa nr 4	249	325
Szkoła Podstawowa nr 5	538	520
Szkoła Podstawowa nr 6	186	195
Szkoła Podstawowa nr 11	909	911
Przedszkole Niepubliczne „Słoneczne Przedszkole”	114	105
Przedszkole Niepubliczne „Lokomotywa”	150	149
Przedszkole Niepubliczne „Fiku Miku”	160	177
Przedszkole Niepubliczne „Wesoły Korowód”	78	96
Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Serafitek	50	43
Przedszkole Niepubliczne „Liwlandia”	78	77
Przedszkole Niepubliczne Niebieska Kokardka	5	42
Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Dziecięce Marzenie"	21	21

Wykres 9. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli niepublicznych oraz liczba uczniów publicznych szkół podstawowych: Dane Raport o stanie Miasta Nowy Targ za rok 2018 i 2019.

Liczba dzieci uczęszczających do niepublicznych placówek przedszkolnych wzrosła o 8%, zwiększyła się również liczba uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Miasto Nowy Targ o 4%.

We wszystkich szkołach prowadzonych przez miasto realizowano zajęcia specjalistyczne i pozalekcyjne. W tabeli poniżej przedstawiono ogólną liczbę uczniów objętych zajęciami.

Tabela 5. Zajęcia specjalistyczne i pozalekcyjne realizowane w szkołach podstawowych. Dane Raport o stanie Miasta Nowy Targ za rok 2018 i 2019.

Rok	2018	2019
Nauczanie indywidualne	10	14
Zajęcia rewalidacyjne	33	42
Zajęcia terapeutyczne	283	307
Zajęcia wyrównawcze	544	718
Zajęcia logopedyczne	172	238
Zajęcia dla uczniów powracających z zagranicy	3	11
Zajęcia rozwijające uzdolnienia	371	281
Zajęcia kompensacyjno-korekcyjne	208	257
Zajęcia rozwijające umiejętności	214	278
Zajęcia gimnastyki korekcyjnej	33	72
Inne w tym sportowe	292	376

W 2019 roku o 20% wzrosła ogólna liczba uczniów objętych zajęciami specjalistycznymi, jak i uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne, świadczy to o dużym zapotrzebowaniu na tego typu zajęcia.

5.2 Kultura

Głównym organizatorem życia kulturalnego w mieście jest Miejska Biblioteka Publiczna oraz Miejski Ośrodek Kultury wraz z Muzeum Podhalańskim i Muzeum Drukarstwa. Są to samorządowe instytucje kultury, wyodrębnione pod względem prawnym i ekonomiczno-finansowym posiadające osobowość prawną i są wpisane do rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Gminę – Miasto Nowy Targ.

Miejski Ośrodek Kultury

Podstawowym celem MOK jest podejmowanie działań w dziedzinie upowszechniania kultury i edukacji kulturalnej, umożliwiania mieszkańcom miasta uczestnictwa w kulturze oraz

współtworzenia jej wartości oraz wdrażania nowych rozwiązań z zakresu prowadzenia działalności kulturalnej, a także tworzenia pól współpracy pomiędzy instytucjami kultury z terenu Małopolski oraz instytucjami z innych regionów i krajów Europy.

Oferta Miejskiego Ośrodka Kultury w Nowym Targu odpowiada na potrzeby kulturalne mieszkańców miasta i regionu. Organizowane są m.in.: przeglądy piosenek, koncerty, mini festiwale filmowe. Funkcjonują trzy sale wystawowe, w których urządzane są liczne wystawy. Miejski Ośrodek Kultury w Nowym Targu jest organizatorem i współorganizatorem konkursów o zasięgu ogólnopolskim oraz międzynarodowym. MOK użycza również swojego zaplecza technicznego, służąc pomocą w promocji Miasta Nowy Targ. W Miejskim Centrum Kultury dostępne są stałe zajęcia warsztatowe w dziedzinach plastyki, fotografii, teatru, animacji po klatkowej, śpiewu, tańca i literatury. Są to następujące grupy:

- Laboratorium Sztuki
- Klub Fotograficzny
- Grupa Teatralna O Szesnastej
- Grupa Teatralna - Scena Dorosłych
- Mini Akademia
- Studio Piosenki „Septyma”
- Zespół Tańca Nowoczesnego „Party-Tura” i „Party-Tura Fun”
- Zespół Regionalny „Mali Śwarni”
- Zespół Regionalny „Hyrni”
- Zespół Regionalny „Śwarni”
- Miejska Orkiestra Dęta
- Miejski Nauczycielski Chór „Gorce”

Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Targu

Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Targu oraz jej dwie filie świadczą usługi w zakresie rozwijania i zaspokajania potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalnych mieszkańców miasta. W 2019 roku księgozbiór biblioteki powiększył się o 2053 woluminów i wynosił 104895 egzemplarzy. W 2019 roku ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej skorzystało łącznie 10361 czytelników. Statystycznie na 100 mieszkańców przypadało 33 czytelników. Łączna suma odwiedzin wyniosła 59729. Odwiedzającymi byli użytkownicy wypożyczający książki i czasopisma, uczestnicy imprez popularyzujących książki i czytelnictwo, czytelnicy prasy codziennej i użytkownicy komputerów. W ramach działalności popularyzatorskiej i kulturalno-oświatowej biblioteka współpracuje ze szkołami, przedszkolami i środowiskiem,

przygotowując lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, spotkania okolicznościowe, wystawki, gazetki, sesje głośnego czytania i konkursy. W ramach wydarzeń i akcji promujących czytelnictwo w 2019 MBP wzięła udział w Nocy Bibliotek oraz Małopolskich Dniach Książki „Książka i Róża”, odbyła się trzecia edycja „Letniego czytania w altanie”. Kontynuowana była akcja bookcrossingu. Prowadzono Kronikę Miasta, która publikowana jest w Almanachu Nowotarskim, wydawanym przez Podhalańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

Na terenie miasta Nowy Targ działają (oprócz Miejskiego Ośrodka Kultury i Biblioteki Miejskiej) inne podmioty zajmujące się kulturą na różnych płaszczyznach, są to następujące instytucje:

- Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury
- Powiatowe Centrum Kultury
- Spółdzielczy Dom Kultury
- Galeria MCK Sokół „Jatki”
- Państwowa Szkoła Muzyczna im. F. Chopina
- Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna - Oddział w Nowym Targu.

W Mieście w zakresie kultury działają także liczne towarzystwa i organizacje pozarządowe, m.in.:

- Związek Podhalan
- Towarzystwo Bursy Gimnazjalnej im. J. Bednarskiego pw. św. Stanisława Kostki
- Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Targu
- TKA Ferment
- Stowarzyszenie Viva l'Arte
- Chór Echo Gorczańskie
- Miejski Nauczycielski Chór Gorce
- Uniwersytet Trzeciego Wieku

5.3 Służba zdrowia

Na terenie Gminy Miasto Nowy Targ świadczeniodawcami Podstawowej Opieki Zdrowotnej w ramach umowy z NFZ są:

1. Virtuson Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (zasoby kadrowe – 18 lekarzy, 3 pielęgniarki)

2. Centrum Medycyny Rodzinnej Spółka Partnerska Lekarzy-Grzywacz & Ligęz (zasoby kadrowe – 7 lekarzy, 4 pielęgniarki)
3. Przychodnia Lekarzy Rodzinnych Jurek i Partnerzy (zasoby kadrowe – 9 lekarzy)
4. Mirosława Frankowska-Majchrzak i Anna Galica Spółka Jawna (zasoby kadrowe – 12 pielęgniarek, 6 higienistek szkolnych)
5. Akika Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
6. Profamilia Usługi Medyczne (zasoby kadrowe – 2 położne)
7. Femina Centrum Usług Położniczo – Edukacyjnych (zasoby kadrowe – 2 położne)
8. Grupowa Praktyka Położnych Promocja (zasoby kadrowe – 3 położne)
9. Grupowa Praktyka Pielęgniarek „Promocja Zdrowia” (11 pielęgniarek)

W roku 2019 ogółem udzielono 235417 świadczeń, wskaźnik liczby świadczeń na 1000 mieszkańców wynosił 7071, 1.

Według danych udostępnionych przez Narodowy Fundusz Zdrowia Małopolski Oddział Wojewódzki w Krakowie, w 2019 roku najczęstsze problemy zdrowotne leczonych pacjentów zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Nowy Targ to:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych
- samoistne (pierwotne) nadciśnienie
- zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa
- zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych
- ostre zapalenie gardła
- ostre zapalenie oskrzeli
- zaburzenia refrakcji i akomodacji
- cukrzyca insulinoniezależna
- ból w okolicy brzucha i miednicy
- ostre zapalenie krtani i tchawicy
- inne postacie niedoczynności tarczycy
- ostre zapalenie zatok przynosowych
- bóle grzbietu
- ostre zapalenie migdałków
- choroby tkanek miękkich związane z ich używaniem, przeciążeniem i uciskiem
- próchnica zębów
- przewlekła choroba niedokrwienna serca
- dychawica oskrzelowa

- znamiona barwnikowe
- rozrost gruczołu krokowego
- zapalenie żołądka i dwunastnicy

W 2019 roku realizowana była grupowa profilaktyka fluorkowa w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia o udzielanie świadczeń pielęgniarstwa szkolnego w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna, realizowana przez: Mirosława Frankowską-Majchrzak i Annę Galicę Spółka Jawna.

5.4 Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych Gminie z zakresu pomocy społecznej. Zadaniem Ośrodka jest:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji;
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz doprowadzenia do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.

Ośrodek realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej zlecone samorządowi gminnemu i zadania własne w trybie określonym przepisami ogólnie obowiązującymi. Realizując zadania pomocy społecznej OPS współpracuje z różnymi instytucjami w celu pomocy podopiecznym, m.in. z: Urzędem Miasta, policją, szpitalami, MKPiRPA, szkołami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem, kuratorami sądowymi, PCPR, Powiatowym Urzędem Pracy, ZUS, KRUS, US, zakładami karnymi, ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kościołem, organizacjami pozarządowymi, służbą zdrowia, prokuraturą.

W roku 2019 kadra OPS w Nowym Targu składała się z 42 osób, w tym: kadra kierownicza liczyła 5 osób, 12 pracowników socjalnych oraz 25 pozostałych pracowników.

W 2019 roku pomocą OPS objęto 692 rodziny, a w nich 1370 osób. Świadczenia pieniężne przyznano ogółem 408 rodzinom.

Tabela 6. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Rok	2017	2018	2019
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba osób	1105	1111	1092
Osoby, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób W tym:	758	803	797
Osoby długotrwale korzystające	466	457	470
Wiek 0-17	281	286	293
Wiek produkcyjny	338	348	339
Wiek poprodukcyjny	139	169	166

Na przestrzeni trzech lat odnotowano 5% spadek liczby osób, którym przyznano decyzją świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania). W 2019 roku wzrosła liczba osób długotrwale korzystających z pomocy.

Tabela 7. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin	L. os. w rodz.	Liczba rodzin	L. os. w rodz.	Liczba rodzin	L. os. w rodz.
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych – OGÓŁEM, w tym:	492	1105	496	1111	496	1092
Świadczenia pieniężne	394	879	424	988	408	928
Świadczenia niepieniężne	294	778	293	779	295	786
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj i formę	4	4	1	4	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj i formę	492	1105	495	1107	496	1092
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	578	1414	295	683	315	533
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	222	494	88	178	196	278

W latach 2017-2019 liczba świadczeniobiorców korzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej była zmienna, natomiast liczba osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych utrzymywała się na stałym poziomie.

Jedną z form pomocy oferowaną przez OPS jest praca socjalna świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Jest ona ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny i świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na uzyskiwany dochód. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, w którym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej.

Pracownicy socjalni pomagają również osobom i rodzinom w załatwianiu spraw urzędowych, m.in.: rent, emerytur, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, uzyskania alimentów. Uczestniczą w rozwiązywaniu problemów środowisk zagrożonych uzależnieniami, środowisk będących w konflikcie z prawem, bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz rodzin dotkniętych innymi problemami, środowisk z przemocą.

Tabela 8. Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną ogółem w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba rodzin	578	295	315
Liczba osób w rodzinach	1414	683	533
Liczba kontraktów socjalnych (ogółem)	5	6	9
Liczba projektów socjalnych	0	2	3

Dane zawarte w tabeli pokazują liczbę rodzin objętych pracą socjalną w latach 2017-2019.

OPS realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.). W ramach wypłaconych świadczeń wypłacono: zasiłek rodziny wraz z dodatkami, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie rodzicielskie, zasiłek dla opiekuna, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka oraz opłacano składki emerytalno - rentowe od świadczeń rodzinnych i zasiłku dla opiekuna.

Tabela 9. Świadczenia rodzinne w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń		
	2017	2018	2019
Zasiłki rodzinne	28878	29911	28416
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	290	287	243

Zasiłki pielęgnacyjne	8106	8112	8134
Świadczenia pielęgnacyjne	1066	1079	1114
Składka na ubezpieczenia społeczne	1326	1066	1127
Świadczenie rodzicielskie	862	808	911
Zasiłek dla opiekuna	371	189	140
Specjalny zasiłek opiekuńczy	318	371	397

Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych mają na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Tabela 10. Zasiłki rodzinne w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Rok	2017	2018	2019
Liczba świadczeń	28878	29911	28416
Liczba rodzin	1283	1329	1586
Kwota zasiłków rodzinnych	3 277 391 zł	3 380 459 zł	3 206 673 zł

W zakresie realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407) wypłacane są świadczenia wychowawcze 500+. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin otrzymujących świadczenie wzrosła o 39%, związane jest to ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 500+”, od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę.

Tabela 11. Świadczenia wychowawcze 500 + wypłacane w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba rodzin	2691	2592	3735
Liczba dzieci	4178	4076	5939
Kwota wypłaconych świadczeń	22 500 065 zł	21 531 145 zł	27 810 749 zł

OPS w Nowym Targu wykonuje także zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 poz. 808). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W ostatnich trzech

latach spadła liczba rodzin i osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba osób otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego	265	240	226
Liczba rodzin pobierających świadczenie	171	155	144
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	1 358 843	1 233 854	1 169 340
Liczba dłużników	<i>b.d.</i>	338	345

Realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2017-2019 przebiegała w dwóch formach: bezpłatne posiłki oraz zasiłki celowe dla rodzin na zakup żywności. Na przestrzeni lat rosła liczba osób objętych tą formą pomocy.

Tabela 13. Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programów wieloletnich „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu”. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
<i>Zasiłek celowy</i>			
Liczba osób	174	382	337
Kwota świadczeń w złotych	128 230	293 000	288 785
<i>Posiłek</i>			
Liczba osób	365	378	390
Kwota świadczeń w złotych	361 427	373 571	394 703

W 2019 roku wzrosła liczba świadczeń wypłacanych w ramach programu wsparcia dla rodzin na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Tabela 14. Świadczenia przyznane w ramach programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba świadczeń	1	1	4
Kwota wypłaconych świadczeń	4000 zł	4000 zł	16 000 zł

OPS realizuje również ustawowo odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej mieszkańców z terenu Gminy Miasto Nowy Targ. W 2017 roku pomocą w formie opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej objęto 37 osób, w 2018 r. 35 osób, w 2019 r. 36 osób.

Usługi opiekuńcze są świadczone przez Punkt Opieki nad Chorym w Domu działający w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej. W roku 2017 OPS zapewnił wsparcie w formie usług opiekuńczych 82 osobom. W roku 2018 OPS zapewnił wsparcie w formie usług opiekuńczych 83 osobom. Dodatkowo w roku 2018 i 2019 w ramach dofinansowania rozwoju pomocy społecznej, ośrodek realizował projekt pn. „Rozszerzenie usług opiekuńczych świadczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu”. Projekt polegał na świadczeniu usług opiekuńczych na rzecz osób zamieszkujących na terenie Miasta Nowy Targ, będących podopiecznymi Ośrodka – w soboty, niedziele i święta oraz poza godzinami pracy Ośrodka. W ramach tego zadania w roku 2018 tą formą pomocy objęto 29 osób i zrealizowano 3216 godzin usług, natomiast w 2019 – 86 osób, w tym 4 osoby w weekendy oraz święta.

OPS od 1 lipca 2018 r. realizuje zadania zlecone ze środków budżetu państwa w zakresie świadczenia „Dobry start” 300 +. Celem świadczenia jest wsparcie rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. W roku 2018 świadczeniem objęto 2651 rodzin, a w nich 3888 dzieci. W 2019 roku świadczeniem objęto 2670 rodzin, a w nich 3898 dzieci.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Nowy Targ

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z przepisami wyżej wymienionych ustaw samorząd gminny zobowiązany jest do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego corocznie przez Radę Miasta Nowy Targ.

Gminny Program na 2020 rok określa zadania z zakresu pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz zadania związane z profilaktyką uzależnień w tym zakresie. Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych

i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne oraz osobowe. Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Nowego Targu oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Główne kierunki działań:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
2. Ograniczenie liczby nastolatków okazjonalnie pijących alkohol.
3. Opóźnienie wieku inicjacji picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
4. Wzrost liczby sprzedawców regularnie kontrolujących wiek osób kupujących alkohol.
5. Ograniczenie picia alkoholu przez kobiety w ciąży.
6. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
7. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
8. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
9. Przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych.
10. Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych na terenie miasta.

Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MKPiRPA w Nowym Targu jest koordynatorem całości zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w jej skład wchodzi osoby przeszkolone w tym zakresie. Do zadań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowanych przez Miejską Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należą m.in.: zobowiązanie do leczenia odwykowego, opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, analizowanie w ciągu roku wykonywania zadań w zakresie profilaktyki alkoholowej zawartych w Programie oraz wykorzystanie środków finansowych na ten cel, udział w szkoleniach, spotkaniach. Członkowie Komisji współpracują z placówkami leczenia odwykowego, poradniami uzależnień oraz placówkami podstawowej opieki zdrowotnej.

W 2017 roku MKPiRPA odbyła łącznie 29 posiedzeń (6 w pełnym składzie o charakterze opiniodawczym i 22 Zespołu ds. Interwencji, który zajmuje się interwencją w stosunku do osób uzależnionych). Komisja rozpatrzyła 74 wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego, wystosowała 122 wezwania, przeprowadziła 48 rozmów interwencyjno – motywujących, 37 spraw skierowała do Sądu Rejonowego. Zespół ds. opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu wydał 178 opinii w formie postanowienia.

W 2018 roku MKPiRPA odbyła łącznie 24 posiedzenia (6 w pełnym składzie o charakterze opiniodawczym oraz 18 Zespołu ds. Interwencji, który zajmuje się interwencją w stosunku do osób uzależnionych). Komisja rozpatrzyła 72 wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego, wystosowała 115 wezwań, przeprowadziła 64 rozmowy interwencyjno – motywujące, 31 spraw skierowała do Sądu Rejonowego. Zespół ds. opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu wydał 160 opinii w formie postanowienia.

W 2019 roku Miejska Komisja odbyła łącznie 27 posiedzeń, rozpatrzyła 71 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, wystosowała 114 wezwań, przeprowadziła 62 rozmowy interwencyjno – motywujące, 27 spraw skierowała do Sądu Rejonowego. Zespół ds. opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu wydał 135 opinii w formie postanowienia.

W latach 2017 - 2019 MKPiRPA wspomagała działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącą rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Pozostałe działania MKPiRPA ukierunkowane były na prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej dla dzieci, młodzieży, rodziców, promowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu i narkotyków oraz promowanie trzeźwego i bezpiecznego spędzania czasu. Podejmowane działania to m.in.:

- realizacja programów profilaktycznych tj. „III Elementarz czyli Program Siedmiu Kroków”, „Archipelag skarbów”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Szkoła Trzeźwych Kierowców”,
- organizacja i dofinansowanie koncertów i spektakli profilaktycznych,
- organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- dofinansowanie organizacji festynów i uroczystości,
- prowadzenie zajęć dla dzieci z rodzin ze środowisk zagrożonych chorobą alkoholową w ramach świetlic profilaktyczno – wychowawczych działających przy Szkołach Podstawowych.

W zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu MKPiRPA współpracuje z Podhalańskim Szpitalem Specjalistycznym im. Jana Pawła II w Nowym Targu, w którym znajdują się:

- Oddział Leczenia Uzależnień oferujący terapię indywidualną oraz grupową, osobisty plan terapii wraz ze społecznością terapeutyczną.
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu posiadający w swojej ofercie głęboką terapię indywidualną, leczenie uzależnień behawioralnych (uzależnienie od nowych technologii).
- Pododdział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych zajmujący się opracowaniem indywidualnego planu terapii, zajęciami psychoedukacyjnymi, terapią zajęciową, konsultacjami rodzinnymi oraz przygotowaniem planu dalszego leczenia.
- Poradnia Leczenia Uzależnień zajmująca się leczeniem detoksykacyjnym, terapią grupową dla uzależnionych i współuzależnionych oraz terapią indywidualną dla uzależnionych i współuzależnionych.

Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Burmistrzem Miasta Nowy Targ, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w jego skład. Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów uprawnionych do interwencji i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Członkowie grup ZI w ramach kompetencji reprezentowanych instytucji podejmowali działania pomocowe, opracowywali oraz realizowali plany działania pomocy rodzinom, diagnozowali i monitorowali sytuację tych rodzin. W OPS w Nowym Targu działa Punkt Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc, w którym udzielane jest poradnictwo w zakresie prawnym, psychologicznym i socjalnym, przeznaczone głównie dla osób uwikłanych w przemoc.

W 2017 roku odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Powołano 49 nowych grup roboczych, odbyło się 180 posiedzeń grup roboczych. W ramach prac grup roboczych udzielono pomocy i wsparcia 204 osobom, w tym: 65 kobietom, 69 mężczyznom i 70 dzieciom. W 2017 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 52 Niebieskie Karty, w tym 1 założona przez przedstawiciela oświaty, łącznie procedurą Niebieskiej Karty objętych zostało 61 rodzin. Zakończono prowadzenie 37 procedur Niebieskiej Karty, w tym w 24 przypadkach ze względu na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy, natomiast w 13 przypadkach ze względu na brak zasadności podejmowania dalszych działań. Z porad specjalistów w Punkcie Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc skorzystało 34 osoby, w tym 29 w związku z występowaniem przemocy. Udzielono także 134 porady socjalne.

Pomocy ofiarom przemocy w rodzinie udzielała też Spółdzielnia Socjalna „U Starosty”, która prowadziła mieszkanie chronione dla mieszkańców Gminy Miasta Nowy Targ z uwzględnieniem ofiar przemocy w rodzinie.

W 2018 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 44 nowe grupy robocze, odbyło się 191 posiedzeń grup roboczych. W ramach prac grup roboczych udzielono pomocy i wsparcia 227 osobom, w tym: 74 kobietom, 78 mężczyznom i 75 dzieciom. Procedurą Niebieskiej Karty objęto 70 rodzin, w tym w 44 rodzinach wszczęto nową procedurę. Zakończono prowadzenie 47 procedur Niebieskiej Karty, w tym w 28 przypadkach ze względu na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy, natomiast w 19 przypadkach ze względu na brak zasadności podejmowania dalszych działań. Z porad specjalistów w Punkcie Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc skorzystało 29 osób, którym udzielono łącznie 47 porad. W roku 2018 łącznie 5 osób w tym dwie kobiety i trójka dzieci przebywały w Tatrzańskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zakopanem.

W 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, powołano 52 nowe grupy robocze. Odbyło się 213 posiedzeń grup roboczych. W ramach prac grup roboczych udzielono pomocy i wsparcia 224 osobom, w tym: 76 kobietom, 92 mężczyznom i 74 dzieciom. W 2019 roku łącznie procedurą „Niebieskie Karty” objęto 74 rodziny. Zakończono prowadzenie 48 procedur Niebieskiej Karty, w tym w 22 przypadkach ze względu na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy, natomiast w 26 przypadkach ze względu na brak zasadności podejmowania

dalszych działań. W związku z realizacją projektu pn. „Razem w przyszłość bez przemocy” w ramach Programu Oślonowego MRPiPS została rozszerzona oferta udzielanego poradnictwa w zakresie prawa, psychologii oraz dodatkowo terapii uzależnień. W Punkcie Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc z poradnictwa specjalistów skorzystało łącznie 77 osób, którym udzielono 167 porad. W porównaniu do roku 2018 odnotowano 250% wzrost liczby porad, świadczy to o dużym zapotrzebowaniu na poradnictwo dla osób dotkniętych przemocą. W roku 2019 łącznie 5 osób w tym dwie kobiety i trójka dzieci przebywały w Tatrzańskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zakopanem.

W 2019 r Ośrodek realizował Projekt: pn. „RAZEM W PRZYSZŁOŚĆ BEZ PRZEMOCY” w ramach Programu Oślonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. Projekt współfinansowany był ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W ramach programu sporządzono diagnozę zjawiska przemocy w Gminie Miasto Nowy Targ, rozszerzono ofertę poradnictwa prawnego, psychologicznego i terapeutycznego w ramach funkcjonującego Punktu Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc oraz przystąpiono do ogólnościatowej Kampanii „Biała wstążka”. Ponadto zorganizowano wyjazd warsztatowy dla rodzin zagrożonych „Doceńmy wspólny czas bez przemocy”, zorganizowano warsztaty pn. Mini Szkoła dla rodziców, przeprowadzono tematyczne pogadanki na temat przemocy w nowotarskich szkołach, zorganizowano spotkanie profilaktyczne z Grzegorzem Czerwickim oraz zorganizowano szkolenie z zakresu Niebieskiej Karty dla przedstawicieli służby zdrowia i Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W Gminie Miasto Nowy Targ działalność prowadzą następujące instytucje pomocy społecznej dofinansowane z budżetu gminy:

- Środowiskowy Dom Samopomocy CHATKA prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Nowym Targu,
- Stacja Opieki Caritas Archidiecezji Krakowskiej,
- Stacja Opieki Totus Tuus prowadzona przez Parafię pw. św. Jana Pawła II,
- Świetlica środowiskowa Totus Tuus prowadzona przez Parafię pw. św. Jana Pawła II,
- Świetlica środowiskowa RENOVARO prowadzona przez Parafię pw. Św. Królowej Jadwigi,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej w Nowym Targu,
- Nowotarski Klub Abstynentów Rodzina,

- Ośrodek Wsparcia Klub Senior+ utworzony w ramach PROGRAMU WIELOLETNIEGO SENIOR+ na lata 2015-2020 - prowadzony przez Gminę Miasto Nowy Targ.

5.5 Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo mieszkańcom Gminy Miasto Nowy Targ zapewniają wyspecjalizowane jednostki działające na terenie Miasta, są to: Komenda Powiatowa Policji, Państwowa Straż Pożarna, Ochotnicza Straż Pożarna, Sanepid, GOPR, Maltańska Służba Medyczna, Wodne Pogotowie Ratunkowe, Szpitalny Oddział Ratunkowy oraz Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Targu wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Miasto gwarantuje odpowiednie wyposażenie jednostki OSP w sprzęt ratowniczy niezbędny w wypadkach drogowych, pożarach i innych zdarzeniach.

Policja

Na terenie Gminy Miasto Nowy Targ służbę pełni sześciu dzielnicowych KPP w Nowym Targu. Stan etatowy całej KPP w Nowym Targu to 283 osoby.

Tabela 15. Liczba przestępstw zaistniałych na terenie Gminy Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: dane Komenda Powiatowa Policji w Nowym Targu.

Wybrane kategorie przestępstw	2017	2018	2019
Kradzież	128	110	77
Włamanie	5	35	27
Rozbój	11	8	8
Uszkodzenie mienia	73	78	62
Oszustwo, w tym internetowe	77	44	39
Przywłaszczenie	35	34	27
Groźba karalna	21	18	23
Niestosowanie się do zakazu sądowego art. 244	6	4	5
Nietrzeźwy kierujący pojazdem mechanicznym	41	52	50
Nietrzeźwy kierujący rowerem	2	0	2
Uszkodzenie ciała	23	13	59
Pobicie	9	5	6
Przestępstwa narkotykowe	43	27	22

Biorąc pod uwagę kategorie przestępstw, na pierwszy plan wysuwają się przestępstwa kradzieży oraz uszkodzenia mienia.

Na terenie Miasta Nowy Targ Komenda Powiatowa Policji w roku 2017 wszczęła 425 postępowań przygotowawczych, w 2018 roku wszczęto 767 postępowań przygotowawczych, a w 2019 roku 708 postępowań przygotowawczych. Wykrywalność ogólna przestępstw w 2019 roku wyniosła 70,98 %.

5.6 Rekreacja i sport

Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji jest jednostką odpowiedzialną za infrastrukturę sportową i rekreacyjną oraz jej wykorzystanie na terenie Nowego Targu. Obiekty wchodzące w skład Miejskiego Centrum Sportu i Rekreacji w Nowym Targu to:

- **Pływalnia Miejska**
Obiekt dysponuje czterema basenami: sportowym o wymiarach 25m x 12,5m, basenem do nauki pływania, basenem rekreacyjnym oraz brodzikiem. W obiekcie dostępne są również sauny oraz grota solna.
- **Hala Lodowa,**
Obiekt został otwarty w 1952 roku głównie na potrzeby klubu Podhale Nowy Targ, który do dnia dzisiejszego regularnie z niego korzysta. Wymiary taflí to 60 mx30 m, obiekt może pomieścić blisko 3500 osób. Lodowisko jest także wykorzystywane przez lokalne szkoły i Podhalańską Sekcję Akrobatyczną. W skład obiektu wchodzi dodatkowo boisko i dwie sale gimnastyczne.
- **Stadion Miejski im. Józefa Piłsudskiego**
W skład obiektu wchodzi oświetlone boisko do piłki nożnej o wymiarach 65x100 m z nawierzchnią ze sztucznej trawy, stadion lekkoatletyczny (4 – torowa bieżnia na 400 m, 6 – torowa bieżnia na 100 m, skocznie do skoku w dal i trójskoku, skoku wzwyż, rzutnia do rzutu dyskiem, młotem, oszczepem, pchnięcia kulą), trybuna na 900 osób, boisko wielofunkcyjne, zaplecze szatniowo – socjalne.
- **MHS Gorce**
W skład obiektu wchodzi: boisko i stadion lekkoatletyczny, trzy korty tenisowe z syntetyczną nawierzchnią, boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową i oświetleniem, boisko do siatkówki plażowej.

Miasto Nowy Targ przyczynia się do popularyzacji sportu poprzez udzielanie wsparcia zarówno pod kątem organizacyjnym, jak również finansowym. Systematycznie aktualizowane jest oznakowanie szlaków: rowerowych, narciarskich, nordic walking oraz tras biegowych. Miasto stale rozwija sieć ścieżek rowerowych oraz infrastruktury towarzyszącej, odpowiada również za utrzymanie narciarskich tras biegowych.

Miasto Nowy Targ wspiera działalność klubów sportowych poprzez zlecenie w trybie konkursowym zadań publicznych w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu na terenie miasta.

W roku 2018 przyznano dotacje w wysokości 690 000 zł na:

1. Klub Sportowy Szarotka „Promocję sportu i aktywnego stylu życia oraz osiągnięcia wysokich wyników sportowych przez zawodników klubów sportowych”;
2. KS Gorce „Nowy Targ w I i II lidze tenisa stołowego kobiet i mężczyzn”
3. MMKS „Podhale” Nowy Targ „Udział zawodników MMKS Podhale Nowy Targ w turniejach i meczach hokeja na lodzie w sezonie 2018/2019”;
4. Nowotarski Klub Piłkarski „PODHALE” „Nowotarski futbol 2017 – promocja Miasta w latach 2018/2019”;
5. MMKS „Podhale” Nowy Targ „Przygotowanie i udział zawodniczek MMKS Podhale II w rozgrywkach PZ Unihokeja”;
6. Klub Hokejowy „Podhale” Nowy Targ S.A. „Sprzyjanie rozwojowi sportu na terenie Miasta Nowy Targ”.

W 2019 roku przyznano dotację w wysokości 850 000 zł na:

1. Klub Sportowy Szarotka „Promocję sportu i aktywnego stylu życia oraz osiągnięcia wysokich wyników sportowych przez zawodników klubów sportowych”.
2. KS Gorce „Nowy Targ w I i II lidze tenisa stołowego kobiet i mężczyzn” oraz „Nowy Targ w II lidze małopolskiej piłki siatkowej”.
3. MMKS „Podhale” Nowy Targ „Udział zawodników MMKS Podhale Nowy Targ w rozgrywkach hokeja oraz promocję hokeja na arenie międzynarodowej” oraz „Przygotowanie i udział w rozgrywkach hokeja na lodzie zawodników MMKS Podhale”, a także „Udział zawodniczek MMKS Podhale w rozgrywkach Polskiego Związku Unihokeja”.
4. Nowotarski Klub Piłkarski „PODHALE” „Wsparcie klubu w walce o awans” i „Nowotarski futbol 2019”.
5. Klub Hokejowy „Podhale” Nowy Targ S.A. „Sprzyjanie rozwojowi sportu na terenie Miasta Nowy Targ”.
6. Nowotarski Klub Kolarski „Szkolenie kolarskie dzieci i młodzieży”.

7. KS Szkołka Piłkarska „Górale” „Piłka nożna szansą na rozwój dzieci i młodzieży w Nowym Targu”.
8. Auto Moto Klub Gorce „Obóz szkoleniowy w zakresie poprawy wyników w sporcie motocyklowym”.
9. Klub Sportowy Górale „Osiągnięcia wysokich wyników sportowych przez zawodników klubów sportowych”.

Gmina Miasto Nowy Targ przyczynia się również do popularyzacji sportów pływackich wśród dzieci i młodzieży. Propaguje pływanie jako dyscyplinę, wpływającą na wszechstronny rozwój zdolności ruchowych. Cyklicznie organizowane są zawody pływackie o Puchar Burmistrza Nowego Targu.

Gmina Miasto Nowy Targ jest organizatorem lub współorganizatorem wielu imprez sportowych i rekreacyjnych są to między innymi: Bieg Podhalański im. Jana Pawła II, Piknik Lotniczy, Piknik Jeździecki, Małopolski Wyścig Górski, amatorski wyścig kolarski Nowy Targ Road Challenge, Rajd wokół Tatr, Rodzinne Rajdy Rowerowe, Międzynarodowy Spływ Kajakowy im. Tadeusza Piłarskiego na Dunajcu, zawody biegowe Ice Bug Winter Trial, Maraton Podhalański, Gala Kick-Boxingu, zawody trialowe, liczne mecze i rozgrywki w dyscyplinach takich jak: hokej, piłka nożna, tenis stołowy, siatkówka, unihokey, Wystawy Psów Rasowych, Psie Zaprzęgi, turnieje szachowe, wystawy i zawody balonowe i modelarskie, zawody wędkarskie itp.

Nowy Targ jest członkiem Małopolskiej Organizacji Turystycznej, która koordynuje inicjatywy turystyczne na poziomie regionalnym i ponadregionalnym.

5.7 Organizacje społeczne

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Rada Miasta Nowy Targ corocznie uchwała Program współpracy Gminy Miasta Nowy Targ z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przedmiotowy program określa kierunki, obszary, formy współpracy jednostki samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi.

Roczny Program Współpracy Gminy Miasta Nowy Targ z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020 został przyjęty Uchwałą NR XIII/131/2019 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 7 października 2019 r.

Celem głównym Programu jest budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami w środowisku lokalnym, czemu służy wspieranie organizacji w realizacji ważnych celów społecznych. Cele szczegółowe programu obejmują:

1. Umacnianie lokalnych działań, stworzenie warunków do powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
2. Aktywizację społeczności lokalnej.
3. Budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez umacnianie w świadomości mieszkańców Nowego Targu, poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie oraz tradycję.
4. Poprawę jakości życia mieszkańców Miasta, poprzez pełniejsze zaspakajanie potrzeb społecznych.
5. Zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.
6. Integrację na rzecz realizacji sfery zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
7. Otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego występowania z ofertami na realizację zadań publicznych, realizowanych przez samorząd.
8. Wprowadzanie nowatorskich i bardziej efektywnych działań dzięki dobremu rozpoznaniu występujących potrzeb.
9. Prezentację dorobku środowiska organizacji pozarządowych i promowanie jego osiągnięć.
10. Zwiększanie zakresu partnerskiej współpracy pomiędzy Miastem i organizacjami pozarządowymi na rzecz pozyskiwania zewnętrznych zasobów i wpływów.

Organizacje pozarządowe współpracujące z samorządem Miasto Nowy Targ:

- Aeroklub Nowy Targ
- Auto Moto Klub „Gorce”
- Duszpasterstwo Trzeźwości przy Parafii NSPJ
- Caritas Archidiecezji Krakowskiej Stacja opieki Nowy Targ
- Fundacja 2 koła
- Fundacja im. Adama Worwy
- Fundacja „Da się”
- Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
- Klub Hokejowy „Podhale Amatorzy”
- KS „Gorce”

- KS „Górale”
- KS „Szarotka”
- KS „Szkółka Piłkarska Górale”
- KS „Wiaterni”
- Maltańska Służba Medyczna
- Miejska Orkiestra Dęta w Nowym Targu
- Miejski Młodzieżowy Klub Sportowy
- Miejski Nauczycielski Chór „Gorce”
- Niezależny Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej oddział Nowy Targ
- Nowotarski Klub Abstynentów „Rodzina”
- Nowotarski Klub Kolarski
- Nowotarski Klub Piłkarski „Podhale”
- Nowotarski Klub Sportów Walki „Hoły Team”
- Nowotarski Klub Hokejowy „ZAWISZA”
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Ognisko Towarzystwa Krzywienia Kultury Fizycznej „Gorce- Nowy Targ”
- Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy NSPJ
- Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w parafii pw. Św. Katarzyny
- Podhalańskie Stowarzyszenie Muzyczne
- Chór „Echo Gorczańskie”
- Podhalańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Małopolska
- Polski Związek Niewidomych Okręg Małopolski
- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski Nowy Targ
- Polski Związek Wędkarski-Koło Wędkarskie nr 16
- Polski Związek Wędkarski-Koło Wędkarskie nr 17
- Polski Związek Wędkarski Koło Miejskie nr 28
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością intelektualną- Koło Nowy Targ
- Polskie Towarzystwo Historyczne
- PTTK Oddział „Gorce”
- Rajd Wokół Tatr

- Regionalny Zespół Dziecięcy „Hotar”
- Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu „RENOVARO”
- Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Jana Pawła II w Nowym Targu „TOTUS TUUS”
- Stowarzyszenie Biegam po Górach
- Stowarzyszenie Hipiczne PRO NATI
- Stowarzyszenie „Drogami Tischnera”
- Stowarzyszenie Muzyka Świata „AKORD”
- Stowarzyszenie Nowotarska Grupa Mieszkańców „Pamięć”
- Stowarzyszenie Podhalańskie Amazonki
- Stowarzyszenie Polsko-Niemieckie Forum Podhale
- Stowarzyszenie Promocji Sportu
- Stowarzyszenie Sportowe Karate "Yokozuna"
- Stowarzyszenie Viva L'ARTE
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej
- Okręg Małopolska Koło Nowy Targ
- Sądeckie Towarzystwo Muzyczne
- Towarzystwo Przyjaciół Dziecięcego Zespołu „Mali Śwarni”
- Towarzystwo Sportowe "Old Boys-Podhale"
- Towarzystwo Kultury Aktywnej „Ferment”
- Towarzystwo Bursy Gimnazjalnej im. Jana Bednarskiego pod wezwaniem św. Stanisława Kostki
- UKS „Gimpel”
- UKS „Metalka”
- UKS „Orkan” przy Szkole Podstawowej nr 5
- UKS „Piątka” przy Szkole Podstawowej nr 5
- UKS „Delfin”
- UKS „Tęcza” przy Szkole Podstawowej nr2
- Uniwersytet Trzeciego Wieku
- Wodne Pogotowie Ratunkowe
- Stowarzyszenie I Love Podhale
- Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju

- Zespół góralski „Mali Hyrni”, „Hyrni”
- Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus” Koło Nowy Targ
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Koło Miejskie Nowy Targ
- Związek Kynologiczny Oddział w Nowym Targu
- Związek Podhalan Oddział w Ludźmierzu
- Związek Podhalan Oddział w Nowym Targu

6. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Miasto Nowy Targ

6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Miasto Nowy Targ na podstawie danych instytucji

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej w latach 2017-2019 okazały się: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm.

Tabela 16. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		
	2017	2018	2019
Ubóstwo	303	249	252
Sieroctwo	0	1	0
Bezdomność	20	13	19
Potrzeba ochrony macierzyństwa	61	63	68
W tym: Wielodzietność	56	55	62
Bezrobocie	226	181	187
Niepełnosprawność	243	246	238
Długotrwała lub ciężka choroba	251	254	250
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i	60	59	69

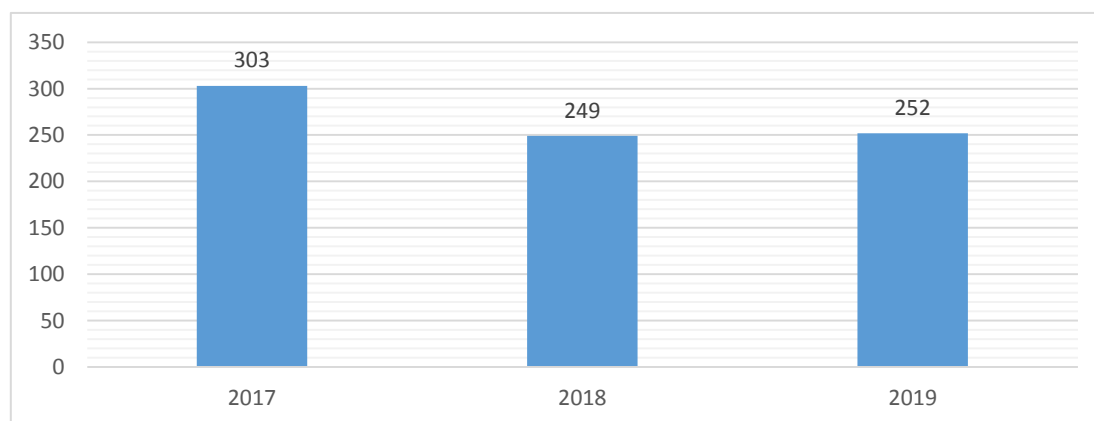
prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem			
Przemoc w rodzinie	4	4	1
Alkoholizm	25	27	29
Narkomania	6	0	0
Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego	6	2	6
Zdarzenie losowe	0	2	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Ubóstwo

Głównym powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ korzystających z pomocy społecznej jest ubóstwo. Ubóstwo jest określane jako stan uwarunkowany najczęściej niewystarczającą wysokością dochodów. Brak dochodów uniemożliwia zaspokajanie potrzeb, zarówno biologicznych, jak i uczestnictwa w życiu społecznym, a przy utrzymującym się długim okresie występowania niedostatku, stanowi zagrożenie wykluczenia społecznego. Problem ubóstwa często wiąże się z innymi czynnikami takimi, jak bezrobocie, choroby, dysfunkcyjność rodzin czy alkoholizm. W latach 2017-2019 najwięcej rodzin w Gminie Miasto Nowy Targ uzyskało świadczenia z tego powodu.

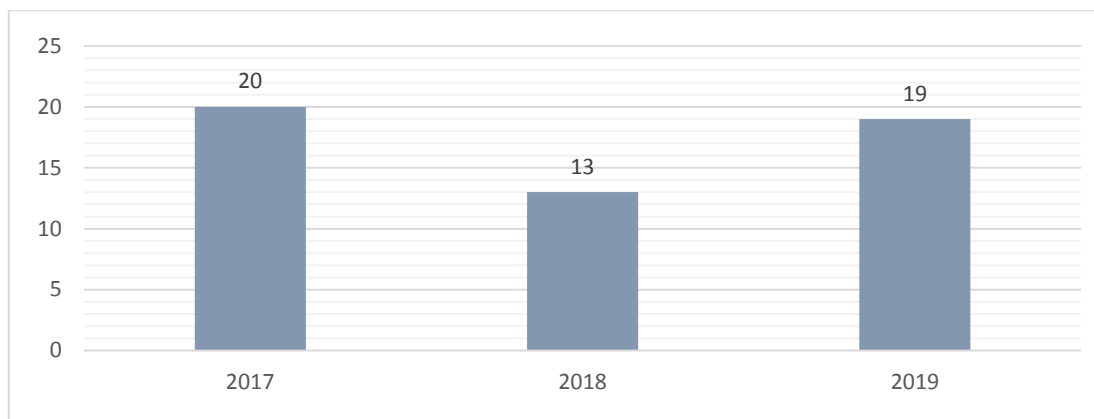
Jak ilustruje poniższy wykres liczba beneficjentów pomocy społecznej, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa była zmienna. W roku 2018 liczba beneficjentów była mniejsza o 18% w stosunku do roku 2017, natomiast w 2019 roku nieznacznie wzrosła.

Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

Z problemem ubóstwa ściśle związany jest problem bezdomności. W latach 2017-2019 w liczba rodzin otrzymujących wsparcie z tego tytułu była zmienna. W 2018 roku odnotowano spadek o 35% w stosunku do roku 2017, po czym w roku 2019 liczba świadczeniobiorców wzrosła o 46% w stosunku do roku poprzedniego.

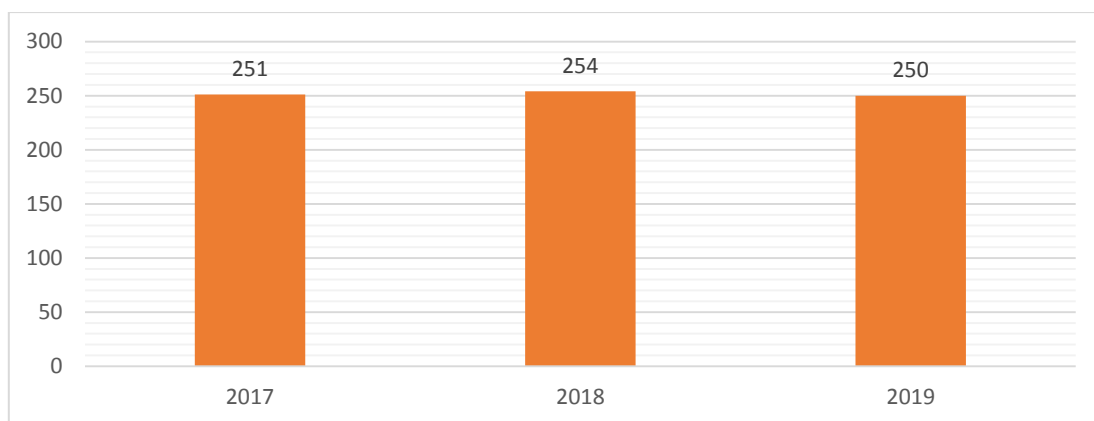
Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezdomności w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

Długotrwała lub ciężka choroba

Drugim powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ korzystających z pomocy społecznej są problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby. Jak ilustruje poniższy wykres, liczba beneficjentów pomocy społecznej, którym udzielono wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019 utrzymywała się na zbliżonym poziomie.

Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

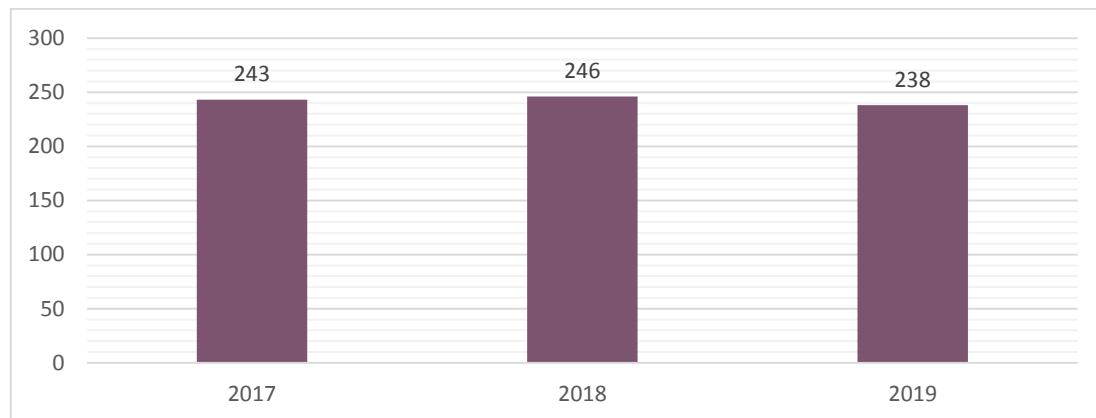

Niepelnosprawność

Kolejnym powodem trudnej sytuacji życiowej beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Miasto Nowy Targ, są problemy wynikające z niepełnosprawności. Liczba

świadczeniobiorców korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na przestrzeni trzech lat zmniejszyła się o 2%.

Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019. Źródło: OPS Nowy Targ.

W latach 2017-2019 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Targu wydało następującą liczbę orzeczeń dla mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ:

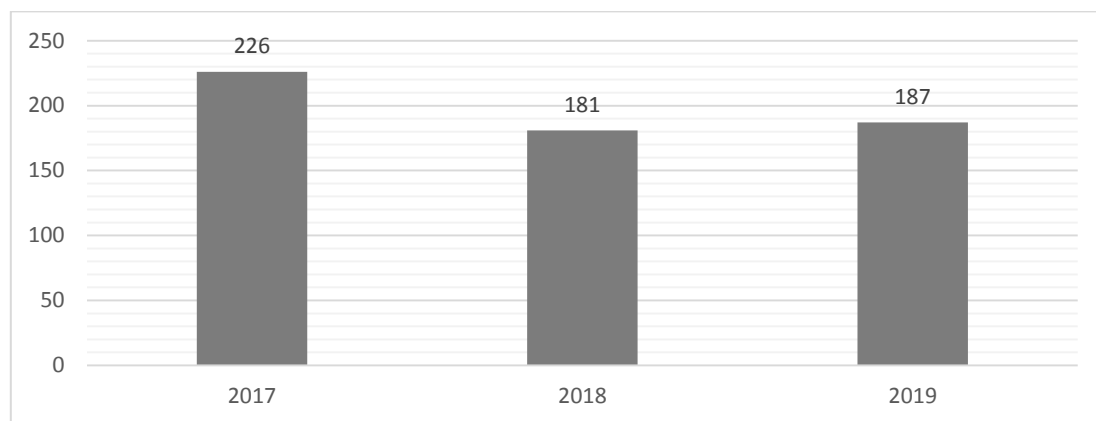
Tabela 17. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: PCPR w Nowym Targu.

	2017	2018	2019
Orzeczenia o niepełnosprawności wydane dla mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ	40	46	60

Bezrobocie

Kolejnym powodem pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej są problemy wynikające z bezrobocia. Należy zauważyć, że liczba świadczeniobiorców na przestrzeni trzech lat była zmienna. W 2018 roku liczba beneficjentów była mniejsza o 20% w stosunku do roku 2017, natomiast w 2019 wzrosła o 3%.

Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu Gminy Miasta Nowy Targ spadła o 20%. Jest to tendencja utrzymująca się w całym powiecie nowotarskim.

Tabela 18. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rok	2017	2018	2019
Liczba bezrobotnych ogółem	891	773	710
Bezrobotne kobiety	448	379	355
Bezrobotni mężczyźni	443	394	355

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w 2019 roku 3,5%. Udział procentowy bezrobotnych kobiet w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2019 roku wynosił 3,7% i był wyższy od wskaźnika określającego bezrobotnych mężczyzn, który wynosił 3,4%.

Jak wskazują dane porównawcze, poziom bezrobocia w Powiecie Nowotarskim jest wyższy od średniej wojewódzkiej i średniej krajowej.

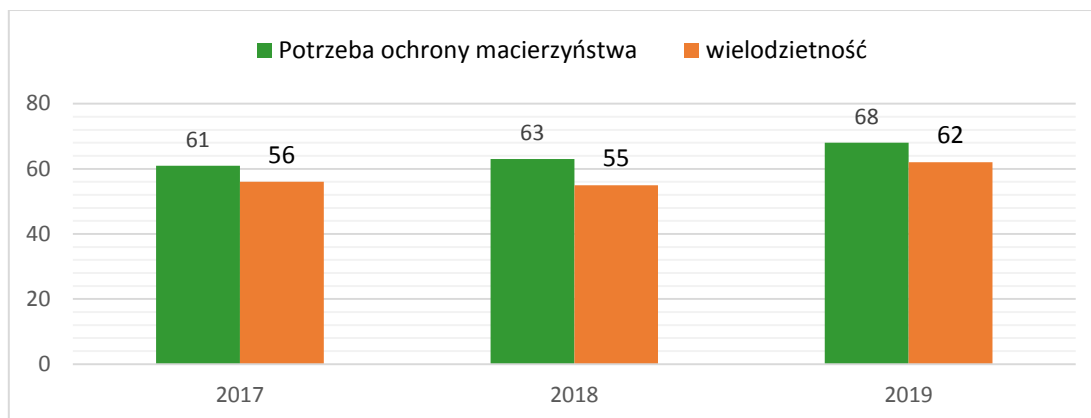
Tabela 19. Stopa bezrobocia w Powiecie Nowotarskim, Województwie Małopolskim oraz Kraju w latach 2017-2019. Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rok	2017	2018	2019
Powiat Nowotarski	7,0	5,9	5,4
Województwo Małopolskie	5,3	4,7	4,1
Polska	6,6	5,8	5,2

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Liczba osób otrzymujących wsparcie z tytułu ochrony macierzyństwa w latach 2017-2019 stale zwiększa się. W 2019 r. zwiększyła się o 11% w stosunku do roku 2017.

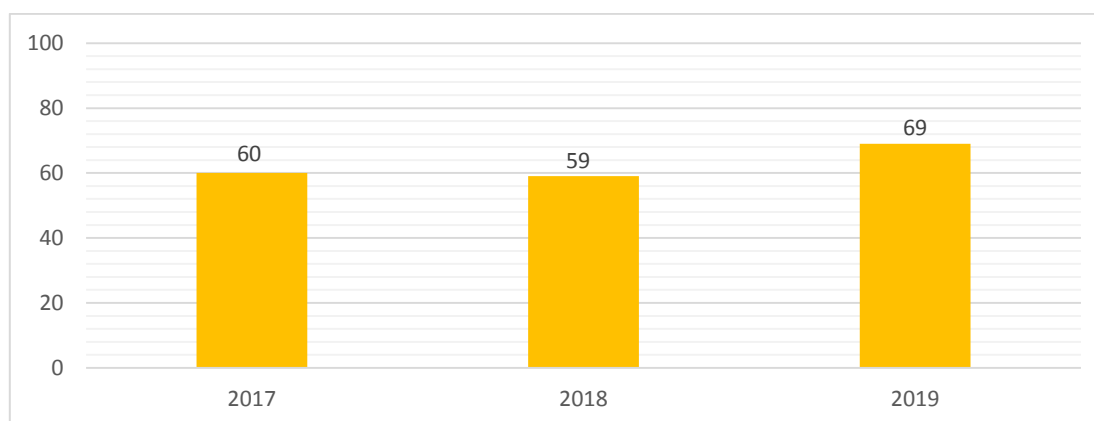
Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ korzystających z pomocy społecznej są także problemy wynikające z ich bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu w latach 2017-2019 wzrosła o 15%.

Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych OPS zapewnia wsparcie asystenta rodziny. W latach 2017-2019 OPS zatrudniał dwóch asystentów rodziny. Szczegółowe zadania asystenta określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 poz. 821). Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. W roku 2017 z usług asystenta rodziny korzystało 25 rodzin, w 2018 pod opieką asystenta rodziny było 29 rodzin, w 2019 roku 24

rodziny otrzymało wsparcie asystenta rodziny.

Tabela 20. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Rodziny z dziećmi	206	187	183
Rodziny niepełne	67	74	78
Rodziny emerytów i rencistów	179	198	186

Na przestrzeni trzech lat liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zmniejszyła się o 11%.

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się pieczę zastępczą, którą organizuje powiat. Rodzinną formą pieczy jest rodzina zastępcza, natomiast instytucjonalną są placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Tabela 21. Opieka nad dzieckiem i rodziną. Źródło: PCPR w Nowym Targu.

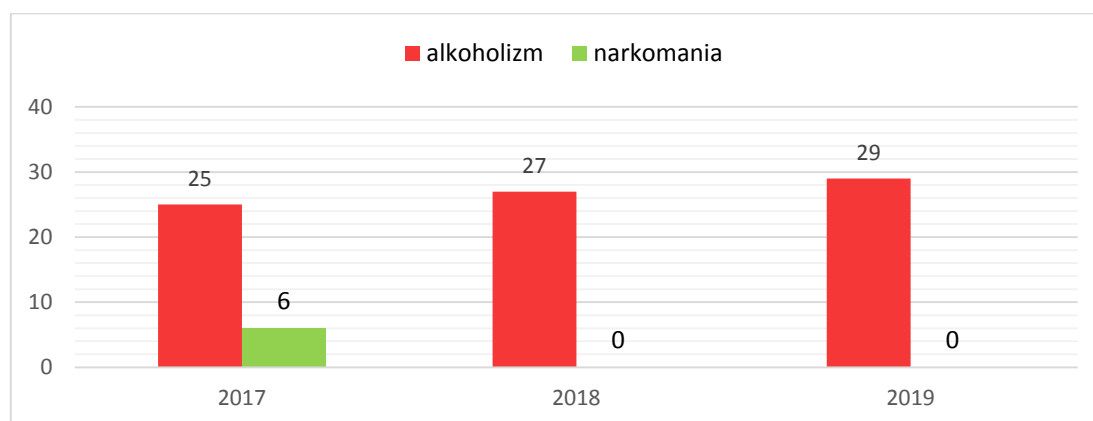
	2017	2018	2019
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	20	31	30
Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	0	1	7
Liczba dzieci adoptowanych	0	1	2

Alkoholizm

Kolejnym powodem udzielania pomocy w Gminie Miasto Nowy Targ są problemy rodzin, w których występuje uzależnienie od alkoholu. Nadużywanie alkoholu wpływa zarówno na stan zdrowia osoby uzależnionej, ale także powoduje występowanie przestępczości i przemocy. W latach 2017-2019 liczba rodzin otrzymujących wsparcie z powodu alkoholizmu stale zwiększała się. Z powodu narkomanii 6 rodzin otrzymało pomoc w roku 2017, w latach 2018 i 2019 nie było rodzin korzystających z pomocy z tego tytułu.

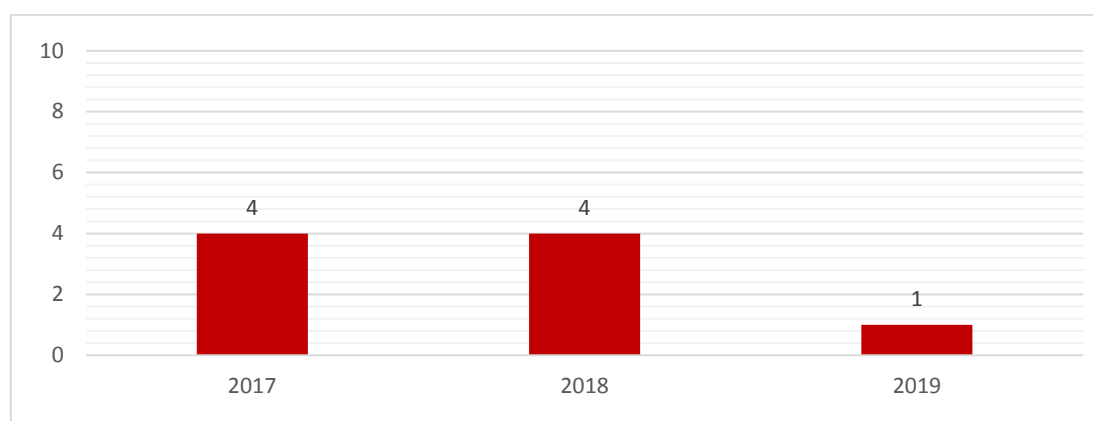
Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu i narkomanii w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

Przemoc w rodzinie

Jak wynika z danych OPS w Nowym Targu przemoc w rodzinie nie jest częstym powodem trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin w których występowała przemoc zmniejszyła się o 75%. Pracownicy socjalni OPS systematycznie monitorowali sytuację w zagrożonych rodzinach. Wszystkie rodziny, w których występowało podejrzenie przemocy domowej zostały objęte pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego.

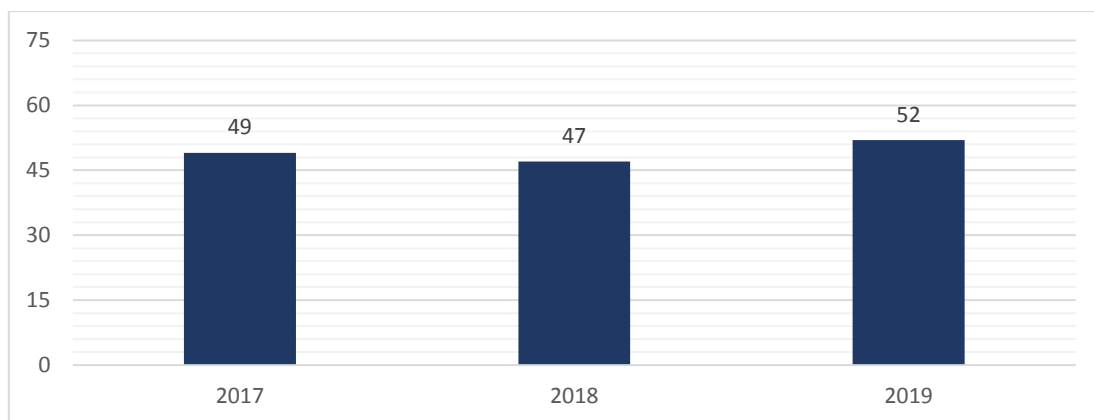
Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są poprzez procedurę „Niebieska Karta”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedura ma charakter interwencyjny, zostaje wszczęta w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie poprzez wypełnienie „Niebieskiej Karty – A”. Podmiotami uprawnionymi do uruchomienia procedury są jednostki pomocy społecznej, MKPiRPA,

policja, placówki oświaty i ochrony zdrowia. Jak ilustruje poniższy wykres w latach 2017-2019 wzrosła liczba zakładanych Niebieskich Kart.

Wykres 19. Liczba nowych Niebieska Karta w latach 2017-2019. Źródło: Dane OPS Nowy Targ.

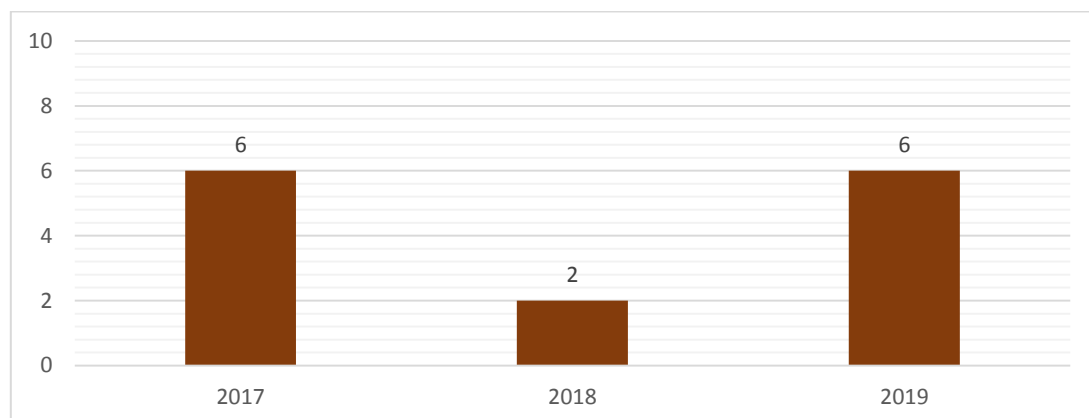

Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego

Wśród beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Miasto Nowy Targ znajdują się rodziny, których członkowie mają problemy wynikające z trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego. Działania wobec osób przebywających w zakładach karnych oraz je opuszczających podejmowane są przez instytucje działające w różnych obszarach: sądownictwo, służba więzienna, publiczne służby zatrudnienia, pomoc społeczna oraz sektor pozarządowy. Dla zapewnienia skuteczności wsparcia istotne jest zdiagnozowanie sytuacji tych osób oraz opracowanie modelu współpracy międzyinstytucjonalnej oraz międzysektorowej na rzecz ich wspierania.

W Gminie Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019 kilka rodzin otrzymało wsparcie z tytułu trudności adaptacyjnych osób po opuszczeniu zakładu karnego.

Wykres 20. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.

6.2 Problemy i oczekiwania społeczne mieszkańców na podstawie ankiety

Ankiety ewaluacyjne stanowią nieodłączny element diagnozy problemów społecznych, pojawiających się na terenie Gminy Miasto Nowy Targ. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło 185 osób (133 kobiety, 52 mężczyzn). Osoby badane reprezentowały następujące kategorie:

Wykształcenie:

- podstawowe - 13
- zawodowe - 11
- średnie - 30
- policealne - 11
- wyższe - 118
- brak danych - 2

Kategorie wiekowe:

- 13-16 lat - 9
- 17-25 lat - 11
- 26-59 lat - 147
- 60 i więcej - 17
- brak danych - 1

Zawód:

- uczeń - 13
- przedsiębiorca - 8
- pracownik umysłowy - 108
- pracownik fizyczny - 12
- emeryt/rencista - 17
- bezrobotny - 12
- inny - 10
- brak danych - 5

Oprócz przedstawionych danych metryczkowych, respondenci zostali poproszeni w pierwszej części ankiety o wypełnienie poniższej tabeli oceniając skalę wymienionych problemów społecznych występujących w miejscu zamieszkania. Należało zaznaczyć jedną z możliwych odpowiedzi: bardzo poważny, poważny, umiarkowany, znikomy, nie występuje.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie	19	40	80	43	3
Ubóstwo	13	32	83	52	5
Alkoholizm	42	67	59	13	4
Narkomania	30	49	57	42	7
Problemy mieszkaniowe	39	49	61	28	8
Zanieczyszczenie środowiska	120	41	18	4	2
Przestępczość	19	35	90	34	7
Starzenie się społeczeństwa	29	66	64	20	6
Przemoc w rodzinie	38	44	65	30	8
Nieppełnosprawność	21	39	77	42	6
Bezdomność	17	34	48	70	16

Najbardziej istotne problemy, jakie wskazali respondenci (odpowiadając „Bardzo poważny” lub „Poważny”) występujące w miejscu zamieszkania, to:

- Zanieczyszczenie środowiska (87%);
- Alkoholizm (59%);
- Starzenie się społeczeństwa (51%).

Problemy, które według ankietowanych rzadko występują w Gminie Miasto Nowy Targ (odpowiedź „Znikomy” lub „Nie występuje”), to:

- Bezdomność (46%);
- Ubóstwo (31%);
- Narkomania (26%);
- Niepełnosprawność (26%).

Drugą integralną częścią ankiety były pytania odnoszące się do problemów społecznych poszczególnych grup i obszarów, tj. osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych, obszar opieki zdrowotnej, edukacji, sportu i kultury. Poniżej przedstawiono i scharakteryzowano szczegółowo odpowiedzi na siedemnaście pytań:

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

2. Jakie problemy społeczne osób niepełnosprawnych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak akceptacji w środowisku (58 wskazań)
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) (37)
- c) Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji) (74)
- d) Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych (76)
- e) Brak zorganizowanych form spędzania czasu (65)
- f) Ubóstwo i bieda (40)
- g) Bezrobocie (50)
- h) Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (60)
- i) Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej (84)
- j) Inne: płatne miejsca parkingowe zwłaszcza pod szpitalem; wysokie krawężniki, nierówne chodniki; infrastruktura nieprzystosowana, wysokie krawężniki na osiedlach, ZGM, spółdzielnia mieszkaniowa, biblioteka dla dzieci, pedagogiczna nie mają wejścia dla osób na wózkach, brak udogodnień dla niewidomych np. wyczuwalno-wizualnych oznaczeń przestrzeni; brak dziennych placówek opieki dla głęboko niepełnosprawnych dorosłych którzy ukończyli edukację; niechęć niesienia pomocy osobom niepełnosprawnym przez urzędników, choćby przy uzupełnianiu dokumentacji; brak dostępu do lekarzy specjalistów w dogodnym terminie nie kolidującym z czasem pracy opiekunów; chyba nie ma tak źle w tym sektorze. Świadomość społeczeństwa rośnie i niepełnosprawni mają zewsząd pomoc; absolutnie nieprzystosowana infrastruktura miejska.

DZIECI I MŁODZIEŻ

3. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak pozytywnych wzorców i autorytetów (64)
- b) Przemoc ze strony rodziców (17)
- c) Przemoc rówieśnicza (72)
- d) Zaniedbania wychowawcze (75)
- e) Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena) (11)
- f) Używanie alkoholu (62)
- g) Palenie papierosów (44)

- h) Zażywanie narkotyków, dopalaczy (48)
- i) Chuligaństwo i przestępczość (42)
- j) Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży (46)
- k) Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (50)
- l) Ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (20)
- m) Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (86)
- n) Inne: brak pomocy psychologiczno-pedagogicznej; brak skateparku; przemoc emocjonalna i psychiczna; gra w gry dzieci grające w gry są zaniedbane, niby z normalnych rodzin.

RODZINY

4. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Nieporadność życiowa (80)
- b) Ubóstwo (27)
- c) Bezrobocie (35)
- d) Alkoholizm (103)
- e) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza (88)
- f) Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno – prawnego (59)
- g) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami (82)
- h) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych (83)
- i) Inne: odizolowanie; gry komputerowe niszczą relacje a rodzice mają spokój; niski poziom wykształcenia i brak aspiracji życiowych, ludzie wstydzą prosić się o pomoc, urzędnicza postawa i biurokracja utrudnia pomoc; zbyt mała oferta dla integracyjnych rodzinnych spotkań, imprezy, pikniki, święta ulic-osiedli, sport itp.

5. Jakie Pana/i zdaniem są przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych? *Można wybrać kilka odpowiedzi.*

- a) Ubóstwo (32)
- b) Niski poziom umiejętności wychowawczych (132)
- c) Uzależnienia (121)
- d) Przemoc w rodzinie (69)
- e) Wielodzietność (51)
- f) Niepełnosprawność/długotrwała choroba (20)
- g) Niskie dochody (75)

- h) Niepełna rodzina (73)
- i) Inne: znieczulica społeczna; brak zainteresowania ofertą kulturalną Gminy ze strony Rodziców. Być może powinno być więcej ulotek, a nie tylko plakaty (ja widzę na przystankach autobusowych plakaty, na facebooku również przeglądam profil "Miasto Nowy Targ ", ale trzeba dotrzeć do osób, które tego nie robią) ; brak wykształcenia; niedojrzałość emocjonalna rodziców; brak chęci do zmian nauczania się wychowywania dzieci, poświęcenia im czasu. Rodzice są coraz bardziej samolubni, myślą tylko o swoich przyjemnościach. Są nieodpowiedzialni i nie konsekwentni; Uzależnienia, dawanie "niewiele" od siebie; nastawienie na pomoc osób, poradni i instytucji z zewnątrz.

SENIORZY

6. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie?

- a) tak (23 wskazania)
- b) raczej tak (58)
- c) raczej nie (40)
- d) nie (26)
- e) trudno powiedzieć (38)

7. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Izolacja społeczna (samotność) (117)
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) (47)
- c) Niepełnosprawność (42)
- d) Choroby (122)
- e) Niezdolność do samoobsługi (58)
- f) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu (33)
- g) Ubóstwo i bieda (46)
- h) Brak akceptacji w środowisku (7)
- i) Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (45)
- j) Utrudniony dostęp do placówek medycznych (36)
- k) Utrudniony dostęp do placówek kulturalnych (20)
- l) Inne: skępowanie, wstyd; praktycznie brak zastrzeżeń. Mamy przecież UTW, a także PTTK Seniorzy nawet we wtorki na Rynku mają Dzień Seniora i karaoke. Nie tylko młodzi bawią się na nowotarskim Rynku; ostatnie wydarzenia pokazały, że seniorzy lepiej sobie radzą jak ludzie młodzi. Pchają się do kolejek nie zważają na patogen. Ta

grupa jest mocniejsza niż nam się wydaje; brak uświadomienia tym ludziom, że wiele od nich zależy, np. zmiana diety, więcej ruchu.

8. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Pomoc materialna (64)
- b) Wykonywanie ciężkich prac domowych (68)
- c) Dostarczanie gotowych obiadów do miejsca zamieszkania (48)
- d) Prowadzenie aktywizacji społecznej osób starszych, w tym edukacyjnej kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej (61)
- e) Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne (96)
- f) Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych (77)
- g) Wykonywanie wszystkich prac domowych (9)
- h) Wsparcie emocjonalne (80)
- i) Programy zdrowotne (45)
- j) Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarstwa, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów) (71)
- k) Możliwość uczestnictwa w klubie seniora (26)
- l) Uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych (24)
- m) Inne: Objęcie opieką osoby niepełnosprawne, które nie radzą sobie w życiu; seniorzy jeśli tylko chcą mogą korzystać z regionów wypoczynku. Są siłownie pod chmurką są trasy rowerowe.

OPIEKA ZDROWOTNA

9. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Długie oczekiwania w kolejce (129)
- b) Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt) (158)
- c) Krótkie godziny przyjęć (34)
- d) Mała liczba lekarzy specjalistów (114)
- e) Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych (83)
- f) Inne: tragiczny doktor na SOR; niska empatia ze strony lekarzy SOR; brak lekarzy wykwalifikowanych, naprawdę dobrze wykonujących swoją pracę; długie

oczekiwanie na rehabilitację, sanatorium; badania okresowe; korzystanie z usług prywatnych, jest bardzo kosztowne; dostęp do lekarzy specjalistów w ramach NFZ to fikcja. Terminy są bardzo odległe lub niektórzy specjaliści przyjmują wyłącznie prywatnie; koszt wizyty prywatnej bo na z NFZ ciężko się dostać.

EDUKACJA

10. Jak ocenia Pan/i infrastrukturę edukacyjną w gminie?

a) bardzo dobrze (26)   b) dobrze (92)   c) ani dobrze, ani źle (54)   d) źle (13)

11. Czy ilość żłobków/przedszkoli/szkół w gminie jest wystarczająca?

a) tak (58)   b) nie (70)   c) nie wiem (57)

12. Czy oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych?

a) tak (37)   b) nie (60)   c) nie wiem (88)

13. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

a) Niedostateczny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego (70)

b) Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki (120)

c) Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne (100)

d) Brak żłobków (51)

e) Brak stołówek szkolnych (21)

f) Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych (122)

g) Inne: ceny żłobka i przedszkola; niski poziom nauczania; oczywiście zapisać dziecko do przedszkola państwowego graniczy z cudem. Moj syn chodzi do prywatnego przedszkola, dlatego zaznaczyłam odpowiednią ilość przedszkoli w gminie, jednak każdy kto w tym mieście żyje i ma dziecko, ten wie, że żeby dostać się na Kowaniec to trzeba wykazać praktycznie zerowe dochody albo mieć znajomości; należy inwestować w język angielski i matematykę, a nie finansować placówki które zapewniają zajęcia plastyczne; brak wczesnej diagnozy pod kątem uzdolnień, marnowanie talentów dzieci z rodzin ubogich, dysfunkcyjnych; przeciążenie nauką, wizyta u pedagoga szkolnego jest formą kary za złe zachowanie dlatego dzieci rzadko korzystają z takiego wsparcia, szkoły podstawowe mogłyby angażować się jeszcze bardziej w różnego rodzaju programach; brak dobrych nauczycieli, tłumaczenie matematyki spada na barki rodziców; brak świetlic popołudniowych typu U Siemachy; brak przydatnej wiedzy w życiu, bardzo źle uczący nauczyciele i nauczycielki

14. Czy na terenie gminy jest wystarczająca liczba obiektów rekreacyjnych i sportowych?

15. Czy w gminie organizowane są imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym?

a) tak (132)   b) nie (31)   c) nie wiem (22)

16. Czy w gminie jest wystarczająca liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia kulturalne?

a) tak (86)   b) nie (38)   c) nie wiem (63)

17. Czy organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, itp.) angażują się społecznie, np. udzielając pomocy potrzebującym lub organizując wydarzenia sportowe i kulturalne?

a) tak (84)   b) nie (38)   c) nie wiem (63)

18. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

a) Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową (62)

b) Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań (53)

c) Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu (81)

d) Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży (134)

e) Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych (85)

f) Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych (98)

58

zastąpiono uroczystościami religijnymi; rodzice nie są zbytnio zainteresowani edukacją kulturalną swoich dzieci;

Za najważniejsze problemy społeczne dotyczące Gminę Miasto Nowy Targ mieszkańcy uznali:

- wśród osób niepełnosprawnych:
  1. Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej – 46%;
  2. Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych – 41%;
  3. Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji) – 40%.
- wśród dzieci i młodzieży:
  1. Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego – 47%;
  2. Zaniedbania wychowawcze – 41%;
  3. Przemoc rówieśnicza – 39%.
- wśród rodzin:
  1. Alkoholizm – 56%;
  2. Bezradność opiekuńczo-wychowawcza – 48%;
  3. Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych – 45%.

Główne przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych według ankietowanych to:

1. Niski poziom umiejętności wychowawczych – 71%;
  2. Uzależnienia – 65%;
  3. Niskie dochody – 41%;
- wśród osób starszych:
    1. Choroby – 66%;
    2. Izolacja społeczna (samotność) – 63%;
    3. Niezdolność do samoobsługi – 31%.

44% ankietowanych uznało, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) w gminie jest wystarczająca, 21% wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”. Respondenci wskazywali również na potrzeby osób starszych w środowisku lokalnym. Najczęściej wymieniano:

1. Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne – 52%;
2. Wsparcie emocjonalne – 43%;
3. Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych – 42%.

- w obszarze opieki zdrowotnej:

1. Długi okres oczekiwania na usługi medyczne – 85%;
2. Długie oczekiwania w kolejce – 70%;
3. Mała liczba lekarzy specjalistów – 62%.

- w obszarze edukacji:

50% badanych oceniło dobrze, a 14% bardzo dobrze infrastrukturę edukacyjną w gminie. 38% odpowiedziało, że ilość żłobków/przedszkoli/szkół jest niewystarczająca, natomiast 31% uznało ilość placówek za wystarczającą. Według 32% ankietowanych oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych, natomiast 20% uważa, że oferta nie jest dostosowana, 48% ankietowanych nie posiadało wiedzy na ten temat. Za najważniejsze problemy mieszkańcy uznali:

1. Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych – 66%;
2. Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki – 65%
3. Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne – 54%.

- w obszarze sportu i kultury:

Liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy jest wystarczająca według 57% respondentów, a 32% uważa, że jest niewystarczająca. 71% ankietowanych potwierdza, że w gminie są organizowane imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym, jednocześnie 47% uznało, że liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia jest wystarczająca. Jeśli chodzi o działalność organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje) angażujących się społecznie, 45% ankietowanych potwierdziło działalność organizacji pozarządowych, 34% respondentów nie posiadało wiedzy w tym zakresie. Główne problemy wskazane przez mieszkańców w ankiecie to:

1. Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży – 72%;
2. Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych – 53%.
3. Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych – 46%.

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu (poniżej przedstawione są problemy, wskazane przez ankietowanych):

- w Nowym Targu powinna pilnować policja i sprawdzać w parku czy młodzież pali papierosy oraz pije alkohol, zdarza się to codziennie;

- Zamiast placówek typu świetlica itp. gmina powinna przeznaczyć te pieniądze na dodatkowe zajęcia z matematyki i angielskiego dla dzieci z tzw. marginesu aby trochę wyrównać szanse tych dzieci. Zajęcia powinny odbywać się w szkole i powinni je prowadzić nauczyciele, którzy uczą te dzieci. (O ile dobrze uczą);
- problem dbania przez mieszkańców o czyste powietrze , czyste rzeki dla swojego miasta;
- uzależnienia od narkotyków i osoby działające w branży;
- kwestia dostępu do psychiatrii dziecięcego;
- Dofinansowanie przez gminę do czynszów dla tych, którzy oczekują na lokal komunalny, bez względu na metraż, ale odpowiednio, go obniżając ze względu na metraż, ponieważ niełatwo dopasować lokal, jeżeli, chce się na dłużej wynająć;
- Brak informacji o aktualnościach w mieście;
- Pomoc i większe zaangażowanie, dla osób niepełnosprawnych. Samotnych potrzebujących pomocy i wsparcia;
- Cyberprzemoc, dostęp do komputerów i sieci, wydłużenie czasu pracy bibliotek, urzędów, doposażenie placówek edukacyjnych w nowoczesny sprzęt, laboratoria;
- Mała ilość przedszkoli publicznych w stosunku do ilości chętnych;
- Problemy mieszkaniowe - brak jakichkolwiek mieszkań dla młodych ludzi;
- Edukacja kulturalna! Program imprez powinien również kształcić, a nie tylko zabawiać;
- Utworzenie opieki wystarczającej dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, stworzenie placówek dziennego pobytu dla dorosłych głęboko niepełnosprawnych którzy ukończyli edukację;
- Dotyczy ostatniego punktu: Bezpieczeństwo mieszkańców. Wraz z utworzeniem ogródków piwnych na Rynku i epidemią koronawirusa całe życie nocne toczy się na Rynku. Uważam, że każdej nocy patrol policji powinien przynajmniej 2 razy okrążyć Rynek, bo to co się czasami dzieje to szok. Przecież mieszkańcy centrum nie mogą każdej nocy dzwonić na policję! Gdy zaczęła się pandemia patrole policji były widoczne w naszym mieście, teraz hulaj dusza piekła (policji) nie ma;
- Problemem jest rasizm i brak tolerancji wobec odmienności ludzi. W społeczeństwie panuje również zawiść i zazdrość;

- Nie wspomniano o roli prewencji przez Policję, nie wspomniano o roli Kościoła w wychowaniu dzieci i młodzieży (choć temat np. mnie nie interesuje). Kościół prowadzi szeroką indoktrynację dzieci jakieś róże różańca itp.
- Dyskryminacja i nierówność. Promowanie znajomych nie dopuszczenie innych do działań i konkursów;
- Sieć szkół prowadzonych przez gminę wymaga korekty. SP 11 jest za dużą placówką. SP 6 zbyt małą szkołą. Zlikwidować tę placówkę ,a budynek przeznaczyć na II LO;
- Porady i opieka prawna dla seniorów;
- Brak zainteresowania władz miasta problematyką społeczną;
- Pominęliście Państwo problem jakim jest edukowanie młodzieży w zakresie politycznym bez manipulacji ze strony nauczyciela\nauczycielki. W obecnych czasach uważam, że edukowanie młodzieży w wieku 13-17 jest teraz bardzo ważne, natomiast szkoły nie dbają o tą płaszczyznę edukacyjną. Moim zdaniem WOS powinien już występować w klasie 7, ponieważ młodzież w tym wieku zaczyna się interesować polityką (mówię na własnym przykładzie). Niestety w wielu rodzinach nie można rozmawiać o polityce i jest to tak zwany temat "tabu", dlatego uważam, że młodzież potrzebuje pomocy ze strony nauczycieli. W tym wieku ma się wiele ważnych i potrzebnych pytań, ale jeśli w rodzinie nie można o tym rozmawiać lub rodzice\opiekunowie nie są obeznani w tym temacie młodzież potrzebuje osoby, która neutralnie wytłumaczy dane zagadnienie, nie manipulując i nie zasłaniając przy tym oczu;
- Żłobki w Nowym Targu są tylko 2. I bardzo drogie;
- Propagowanie czytelnictwa;
- Słaba oferta komunikacji publicznej;
- W gminie mało jest realizowanych programów, działań dla młodzieży, oferta dla dzieci/dzieciaczki oraz seniorów jest bogatsza;
- Myślę, że dobrym pomysłem wartym uwagi tak na przyszłość byłby monitoring miasta - osiedli. Praktycznie codziennie w okresie wiosenno- jesiennym młodzież jak i dorośli spożywający alkohol i nie tylko deprawują dzieci. Pijaństwo i narkomania na ławeczkach przyblokowych woła o pomstę do nieba.

Kolejną częścią ankiety były wymienione poniżej zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę używając skali od 1 do 10, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej cyfry ze skali

w kolumnie po prawej stronie za każdym zdaniem. Po uśrednieniu wyników, oceny respondentów przedstawiają się następująco:

1.	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	7,37
2.	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	7,28
3.	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	6,90
4.	Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	6,88
5.	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	6,78
6.	Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne	6,77
7.	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	6,71
8.	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	6,71
9.	Utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	6,52
10.	Wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne	6,39
11.	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	6,31
12.	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	6,28
13.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	6,24
14.	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	6,18
15.	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	6,12
16.	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy	5,98
17.	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	5,95
18.	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	5,95
19.	Edukacja rodzin	5,83
20.	Mieszkania chronione, lokale socjalne	5,76
21.	Zwiększenie ilości imprez sportowych i kulturalnych	5,72
22.	Założenie wolontariatu	5,67
23.	Działania na rzecz aktywizacji społeczności gminy / wsi	5,65
24.	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	5,63

25.	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	5,49
26.	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	5,05
27.	Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych	4,88

Powyższa tabela ilustruje, jak wysoki priorytet przyznali ankietowani konkretnym zadaniom, mającym na celu rozwiązanie różnych problemów społecznych (skala od 1 do 10, ocena średnia grupy). Najwyższe oceny uzyskały:

- 1) Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów – 7,37;
- 2) Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych – 7,28
- 3) Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach – 6,90

Za zadania o najniższym priorytecie zostały uznane:

- 1) Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych – 4,88;
- 2) Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy – 5,05;
- 3) Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych – 5,49.

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej:

- Warto zaopiekować się starzejącym społeczeństwem gminy i udzielić mu pomocy, powinny być utworzone centra dla młodzieży, aby odciągnąć ją od chuligaństwa;
- Edukacja w zakresie dbania o czyste środowisko (powietrze, woda, ziemia);
- Warto edukować rodziny;
- Zorganizować, wsparcie dla osób samotnych, które są niepełnosprawne, które nie są w stanie załatwić bieżących spraw: biurowych, lekarzy itp.
- Aktywizacja dzieci i młodzieży w czasie pozaszkolnym, aktywizacja społeczna dzieci z rodzin patologicznych i świetlicę dla nich, kursy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych dla osób bezrobotnych;
- Większe zaangażowanie w budowanie bazy przedsiębiorców na rzecz karty dużej rodziny;

- Więcej miejsc do spotykania się, np. galerie
- Zwiększyć czułość społeczeństwa na krzywdzenie zwierząt. Stworzyć miejsce do integracji społeczeństwa i ich zwierząt. Przede wszystkim zwiększyć budżet Gminy Miasto Nowy Targ na sterylizację bezdomnych zwierząt (Gmina Łapsze Niżne posiada odpowiedni program takiego typu pomocy);
- Dużo organizować wydarzeń kulturalnych, przy okazji których promować zdrowe odżywianie, ochronę środowiska;
- Promować lokalne firmy, które wykonują odpowiednio swoje usługi i mogą stać się motorem do spędzania wolnego czasu z innymi ludźmi (np. zajęcia w stadninie z końmi, zajęcia samoobrony kobiet, zajęcia sportowe dla amatorów mecze koszykówki, siatkówki). Mnóstwo ludzi nie ma pojęcia jak wiele nasz region ma do zaoferowania;
- Edukacja mieszkańców w kwestii problemów ochrony środowiska. Promowanie turystyki w regionie;
- Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój bazy edukacyjnej i sportowej;
- Brak noclegowni lub ogrzewalni dla osób bezdomnych. Brak inkubatora dla organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe w obszarze pomocy społecznej mają problemy z lokalami na działalność. Brak wolontariatu socjalnego. Brak podjęcia przez władze miasta inicjatywy utworzenia Centrum Usług Społecznych. Brak spółdzielni socjalnej jako miejsca integracji zawodowej osób niezaradnych życiowo. Brak spójnej oferty kulturalnej i niewłaściwa jej promocja. Obecnie oferta kulturalna jest adresowana do osób o niskiej wrażliwości kulturalnej z wykształceniem podstawowym. W mieście zanikły inicjatywy w zakresie kultury wysokiej, dominuje kicz, szmira i disco polo. Na większości imprez alkohol leje się strumieniami. Władze miasta wykazują bierność w zakresie współtworzenia izby wytrzeźwień. Brak Straży Miejskiej przyczynia się do chaosu parkingowego, podrzucania śmieci, ogólnego nieporządku i obniżenia poziomu bezpieczeństwa obywateli;
- Państwowe żłobki w Nowym Targu;
- Szkolne teatrzyki, które angażowałyby dzieci i rodziców, wykłady dla mieszkańców dlatego ekologia jest tak ważna. Edukacja i ekologia to są najważniejsze wyzwania XXI wieku;
- Wspólne zajęcia gimnastyczne w parku;
- Wsparcie możliwość powrotu kobiety do pracy. Ceny żłobka słaba oferta.

6.3 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - położenie geograficzne, - korzystne warunki przyrodnicze, - ponadlokalny charakter miasta, - szeroki zakres inwestycji infrastrukturalnych, - wzrastające dochody ogólne miasta, - rosnąca liczba podmiotów gospodarczych, - wysoka atrakcyjność inwestycyjna miasta. <p>edukacja, kultura, sport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobry stan infrastruktury edukacyjnej, - wzrastający odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - dobrze rozwinięte szkolnictwo zawodowe i techniczne, - funkcjonowanie uczelni wyższej, - istnienie placówek kulturalnych, - cykliczne wydarzenia kulturalne, - dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa, - zachowane obrzędowość i kultura ludowa, - żywe tradycje i charakter miasta. <p>pomoc społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - profesjonalna kadra, - dobre rozpoznanie potrzeb środowiska lokalnego, - wysoka jakość usług, - spadek liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia OPS, - stałe poszukiwanie nowych form pomocy dla klientów, poprzez działania w projektach. <p>organizacje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysoka liczba organizacji pozarządowych o zróżnicowanym profilu działalności, - chęć i zapał do działania, - aktywność organizacji pozarządowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona dostępność komunikacyjna, - niewystarczająca infrastruktura społeczna, - problemy z dostępem do lekarzy specjalistów, - utrudniony dostęp seniorów do placówek medycznych, - rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego, starzenie się społeczności lokalnej, - bariery architektoniczne utrudniające funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami. <p>edukacja, kultura, sport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczona oferta dla starszej aktywnej młodzieży, - niedopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rodziców, - spadająca liczba osób ćwiczących i klubów sportowych <p>pomoc społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - starzenie się społeczeństwa i pojawiające się problemy związane z koniecznością zapewnienia wsparcia seniorom, nowe zadania, - niedostateczna liczba mieszkań socjalnych, chronionych, komunalnych. <p>organizacje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niski poziom aktywności mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza seniorów, - brak finansów na działalność ngo, - niewystarczająca infrastruktura społeczna.

- wdrożone standardy współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, - rozwój społeczeństwa obywatelskiego, - wzrost jakości usług edukacyjnych, - wsparcie socjalne osób starszych, - programy zdrowotne dla seniorów pozwalające na utrzymanie sprawności intelektualnej i fizycznej, - programy likwidujące wykluczenie cyfrowe - spadek bezrobocia, - zwiększające się inwestycje komunikacyjne w gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> - migracja zarobkowa, - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - brak zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, starości, - wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw, - starzenie się społeczeństwa, - rosnąca liczba osób niepełnosprawnych, - postępująca degradacja walorów krajobrazowych i przyrodniczych w skutek zanieczyszczenia środowiska - obniżanie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej oraz wysoki poziom przyzwolenia społecznego do picia w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.

IV PLANOWANIE DZIAŁAŃ

1. Misja i wizja Gminy Miasta Nowy Targ

Misja

Gmina Miasto Nowy Targ – silne rodziny, aktywni seniorzy, integralny rozwój człowieka.

Wizja rozwoju społecznego Gminy Miasta Nowy Targ:

Gmina Miasto Nowy Targ dążąc do poprawy jakości życia swoich mieszkańców, przeciwdziała marginalizacji społecznej oraz eliminuje negatywne zjawiska, staje się społecznością wrażliwą, potrafiącą zaspokoić potrzeby społeczności lokalnej.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Miasta Nowy Targ jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy

innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek patologii społecznych w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju Gminy Miasta zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji, turystyki, edukacji, kultury, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

2. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Analiza szerokiego spektrum programów rozwoju, których wdrażanie będzie w perspektywie co najmniej najbliższych 10 lat oddziaływać na sytuację w Gminie Miasto Nowy Targ, pozwala prognozować, że w tym okresie, pomoc społeczna stanowić będzie fundamentalny element w polityce zarówno państwa polskiego, jak i samorządu lokalnego. Będzie to efekt między innymi wprowadzenia w życie programu „Europa 2020”, w którym wiele uwagi poświęcono poprawie sytuacji w sferze społecznej.

Gmina Miasto Nowy Targ, podobnie jak inne samorządy w Polsce, stanie wkrótce przed koniecznością zmierzenia się z nowymi problemami wynikającymi zarówno z uwarunkowań lokalnych, jak wpływu zewnętrznej sytuacji społeczno-polityczno-gospodarczej. Wśród czynników zewnętrznych mających istotny wpływ na sytuację społeczną w Gminie warto wymienić te, które wynikają z niekorzystnych perspektyw demograficznych – starzenie się społeczeństwa, migracji – zwłaszcza ludzi młodych, napływu imigrantów, niekorzystnych zmian w obszarze podstawowych wartości rodzinnych skutkujących rozpadem rodzin, w tym rodzin wielopokoleniowych, oraz innych nieznanych jeszcze dzisiaj zagrożeń.

Mając na względzie oddziaływania i problemy globalne, lokalna polityka społeczna w Gminie Miasto Nowy Targ musi uwzględniać narastający problem starzenia się społeczeństwa, zmiany systemu wartości, zmiany w strukturze rodziny, czy też powiększające się obszary zagrożeń funkcjonowania jednostki i rodziny. Można więc przyjąć, że pomoc społeczna będzie podlegać dużym przemianom zarówno w układzie instytucjonalnym, jak i zadaniowym. Rozwój sytuacji społecznej na terenie Gminy Miasta będzie ściśle związany z rozwojem ekonomiczno – społecznym społeczności lokalnej. Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej w Gminie Miasto Nowy Targ oraz skalę i znaczenie społeczne ujawniających problemów określono cele strategiczne, operacyjne i

kierunki działań, które uwzględniają zagrożenia i problemy wynikające z sytuacji zewnętrznej, ale przede wszystkim biorą pod uwagę uwarunkowania lokalne.

Uwzględniając dostępne opracowania analityczne, wyniki ankiet, oraz przeprowadzoną diagnozę lokalnej sytuacji w sferze społecznej sformułowano prognozę przewidywanego rozwoju sytuacji w sferze społecznej.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

- **Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, ubóstwem, bezrobociem.**

prognozuje się:

- potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy, postępującą dezaktualizację kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo;
- dalsze rozwarstwienie materialne społeczeństwa;
- utrzymywanie się niedoboru pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozproszenie i niewystarczający poziom integracji działań pomocowych świadczonych osobom dotkniętym przemocą, utrzymywanie się niewystarczającego poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom, utrzymywanie się zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;

- **Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**

prognozuje się:

- zwiększoną dzietność rodzin spowodowaną programem Rodzina 500+;
- zwiększającą się liczbę rodzin niepełnych, wymagających wsparcia alimentacyjnego;
- niewystarczający w stosunku do narastających potrzeb poziom funkcjonowania systemu pieczy zastępczej;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie nieodpłatnych usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w stosunku do rodzin;
- występowanie zjawiska niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wychowaniu dzieci;
- działania profilaktyczne dotyczące skutków obniżania inicjacji seksualnej oraz spożywania alkoholu.

- **Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania**

prognozuje się:

- niewystarczająca jakość życia osób z niepełnosprawnością, występowanie sytuacji niepełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, występowanie stanu niewystarczającej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością;
- występowanie istotnego odsetka osób bezrobotnych, dla których niepełnosprawność jest dodatkowym ograniczeniem w dostępie do zatrudnienia;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin;
- występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych;
- pogłębiające się ubóstwo osób starszych;
- wzrastające potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób starszych, zwłaszcza samotnie gospodarujących.

- **Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych**

prognozuje się:

- utrzymywanie się zapotrzebowania na nowe lub unowocześnione usługi świadczone przez przygotowane do tego podmioty sektora pozarządowego osobom oraz rodzinom;
- występowanie potrzeb wymagających rozwiązań innowacyjnych dla obszaru polityki społecznej;
- tworzenie szerokich partnerstw lokalnych w celu rozwiązywania problemów społecznych;
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców;
- utrzymywanie się rozproszenia inicjatyw i działań prowadzonych przez instytucje publiczne i prywatne.

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań czyli strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki różnorodnych zagrożeń wynikających zarówno z uwarunkowań zewnętrznych, naturalnych zjawisk biologicznych (np. niepełnosprawności), problemów cywilizacyjnych, jak i niedoskonałości lokalnego systemu polityki społecznej. Proponowana strategia będzie obejmować osiągnięcie celów nastawionych

na eliminację zagrożeń oraz poprawę sytuacji, która w czasie opracowywania Strategii została zidentyfikowana jako niekorzystna.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie Gminy Miasta Nowy Targ, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikację rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Miasta Nowy Targ oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu problemów dotyczących społeczność lokalną. Wdrożenie strategii spowoduje:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli oraz poprawę warunków ich życia,
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych,
- zapewnienie dostępu do usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania, bez konieczności kierowania mieszkańców do DPS,
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,
- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy Miasta Nowy Targ, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3. Cele i harmonogram realizacji

Celem strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej Gminy Miasto Nowy Targ połączona z badaniami ankietowymi, pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

- 1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: bezrobociem, ubóstwem, bezdomnością i uzależnieniami.**
- 2. Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.**
- 3. Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania.**
- 4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych.**

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i kierunki działań.

		Usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne.	OPS, PUP, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Utworzenie przy Radzie Miasta - Rady ds. Przedsiębiorczości	JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych.	JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x
	Rozwijanie gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności i zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	OPS, JST, MKPiRPA, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w	OPS, JST, MKPiRPA, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		szczegółności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności.													
Rozbudowa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień		Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań.	OPS, JST, MKPiRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Podjęcie działań w zakresie edukacji i promowania zdrowego – trzeźwego stylu życia. Promocja życia bez alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających.	OPS, JST, MKPiRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO, MOK	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego	OPS, JST, MKPiRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO, MOK	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		czasu.													
		Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	OPS, JST, MKPiRPA, ZI, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Podjęmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	OPS, JST, MKPiRPA, ZI, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych.	OPS, NGO, JST,	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń).	OPS, NGO, Oświata,	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pomoc	OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		rodziny wspierającej.												
		Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania. Organizacja zajęć z wczesnego wspomagania rozwoju.	NGO, Oświata, Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej i żłobka.	NGO, Oświata, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna itp.) dzieciom z rodzin ubogich.	OPS, NGO, Oświata, JST,	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie pomocy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dzieciom przejawiającym trudności w nauce.	OPS, NGO, Oświata, JST, Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do	NGO, Oświata	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		konkursów, olimpiad												
		Rozwijanie bazy edukacyjnej, służącej realizowaniu zainteresowań oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	Oświata, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	Oświata, JST, NGO, KS, MOK	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców miasta	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Organizacja kampanii promujących aktywny styl życia	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przezwyciężaniu trudności	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekunów – wychowawczych rodziców wykazujących braki	OPS, NGO, Oświata, Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		w tym zakresie.												
		Intensyfikacja pracy socjalnej.	OPS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Podjęmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	OPS, NGO, Policja	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Wykorzystanie instytucji asystentów rodziny do pracy nad przywróceniem prawidłowego funkcjonowania rodziny.	OPS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Rozwijanie interdyscyplinarności w działaniach podejmowanych na rzecz wsparcia rodzin.	OPS, NGO, Oświata, JST, MKPiRPA, Policja	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Organizacja konkursów o tematyce kulturalnej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta	NGO, Oświata, JST, MOK	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Rozwijanie wśród mieszkańców miasta, w tym szczególnie dzieci i młodzieży,	NGO, Oświata, JST, MOK	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (Warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne), kół zainteresowań.													
		Organizacja konkursów o tematyce regionalnej, prezentacja twórców ludowych.	NGO, Oświata, JST, MOK	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania	Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych.	OPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej.	OPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Umożliwienie osobom starszym zamieszkania w mieszkaniach wspomaganych.	OPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne									x	x	

		Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych.	OPS, JST, NGO	Środki własne i zewnątrzne										X	X
		Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej.	OPS, JST, NGO Służba zdrowia	Środki własne i zewnątrzne					X	X	X	X		X	X
		Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych	OPS, JST, NGO, oświata, MOK	Środki własne i zewnątrzne				X	X	X	X	X		X	X
	Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych	Opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu.	JST, NGO Służba zdrowia, MOK	Środki własne i zewnątrzne		X	X	X	X	X	X	X		X	X
		Opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e- wykluczeniu.	JST, NGO, MOK	Środki własne i zewnątrzne				X	X	X	X	X		X	X
		Wspieranie działalności edukacyjnej dla seniorów.	JST, NGO, MOK	Środki własne i zewnątrzne			X	X	X	X	X	X		X	X

	Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	Wspieranie działalności klubu seniora.	JST, NGO, MOK	Środki własne i zewnętrzne				X	X	X	X	X	X	X
		Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych.	JST, NGO, MOK	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową.	OPS, JST, NGO, MOK	Środki własne i zewnętrzne				X	X	X	X	X	X	X
	Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych	Budowanie pozytywnego wizerunku starości.	OPS, JST, NGO, MOK	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych	OPS, JST, NGO, MOK	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Realizacja działań w dziedzinie promocji zdrowia	Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia.	OPS, NGO, oświata, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych, zdrowotnych przeciwdziałających niepełnosprawności.	OPS, NGO, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

	Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji	Organizacja rehabilitacji	służba zdrowia, NGO,	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym.	OPS, JST, NGO, PCPR, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych	Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób niepełnosprawnych.	PUP, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	OPS, JST, NGO, KS, MOK	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych	OPS, JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i	OPS, JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		specjalnego.													
		Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym.	JST	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Wspieranie funkcjonowania mieszkalnictwa wspomagane dla osób niepełnosprawnych.	OPS, JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne									X	X	
Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych	Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych	Wsparcie organizacji pozarządowych w tym doradztwo prawne, finansowe i lokalowe oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe	NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

		Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.	OPS, JST, MOK	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x
		Zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi.	OPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne		x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Popularyzacja interdyscyplinarnego modelu pracy.	OPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznej możliwości podnoszenia kwalifikacji i superwizji.	OPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Odpowiedzialne za realizację powyższych celów i zadań są wszystkie instytucje i organizacje działające w Gminie Miasto Nowy Targ w obszarze polityki społecznej.

4. Ramy finansowe strategii

Każdy podmiot z terenu Gminy Miasta Nowy Targ będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy Miasta, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Miasta Nowy Targ,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne środki.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Nowy Targ przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2019 opracowaną na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2018 i 2019 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w gminie.

W prognozie na lata 2021-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych własnych OPS w Nowym Targu i Banku Danych Lokalnych GUS.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej
1	2021	50 231 737 zł
2	2022	51 487 530 zł
3	2023	52 774 718 zł
4	2024	54 094 086 zł

5	2025	55 446 438 zł
6	2026	56 832 599 zł
7	2027	58 253 414 zł
8	2028	59 707 749 zł
9	2029	61 202 493 zł
10	2030	62 732 555 zł

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Nowy Targ przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków na politykę edukacyjną, kulturalną i wsparcie działalności organizacji pozarządowych w latach 2018-2019 opracowaną na podstawie oceny wydatków za rok 2018 i 2019 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki edukacyjnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki kulturalnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie wsparcia organizacji pozarządowych
1	2021	41 079 938 zł	5 051 644 zł	1 502 240 zł
2	2022	42 106 937 zł	5 177 935 zł	1 539 796 zł
3	2023	43 159 610 zł	5 307 384 zł	1 578 291 zł
4	2024	44 238 600 zł	5 440 068 zł	1 617 478 zł
5	2025	45 344 565 zł	5 576 070 zł	1 658 192 zł
6	2026	46 478 180 zł	5 715 472 zł	1 699 647 zł
7	2027	47 640 134 zł	5 858 359 zł	1 742 138 zł
8	2028	48 831 137 zł	6 004 818 zł	1 785 691 zł
9	2029	50 051 916 zł	6 154 938 zł	1 830 334 zł
10	2030	51 303 214 zł	6 308 812 zł	1 876 092 zł

5. Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Nowy Targ na lata 2021–2030 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,

- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program Współpracy Miasta Nowy Targ z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Miejski Program Wspierania Rodziny.

V. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

1. System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych kierunków działań oraz celów operacyjnych i strategicznych. Zarządzanie realizacją strategii należy do OPS w Nowym Targu. Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta Nowy Targ, a w jego skład wejdą m.in. przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji. Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego, poszczególnych zadań i projektów będzie mierzony raz na trzy lata poczynając od 2023 roku.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą przykładowo:

Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki
Podejmowanie działań służących ograniczeniu skali długotrwałego bezrobocia i ubóstwa	Tworzenie i realizacja partnerskich programów przeciwdziałania ubóstwu i długotrwałemu bezrobociu.	- liczba programów dot. przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu - liczba osób uczestniczących w ww. programach

	Integracja i intensyfikacja działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej, np. prac społecznie użytecznych, staży zawodowych, prac interwencyjnych.	- liczba zaktywizowanych beneficjentów pomocy społecznej - liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych, interwencyjnych, - liczba zorganizowanych staży zawodowych
	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych.	liczba szkoleń
	Usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne.	- liczba godzin poradnictwa zawodowego - liczba przeprowadzonych warsztatów grupowych
	Utworzenie przy Radzie Miasta-Rady ds. Przedsiębiorczości	- utworzenie Rady
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych.	- liczba utworzonych PES, w tym spółdzielni socjalnych
Rozwijanie gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności i zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	- liczba osób bezdomnych na terenie Gminy Miasta Nowy Targ - liczba osób bezdomnych, którym udzielono pomocy doraźnej
	Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności.	- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie, pomoc socjalną, psychologiczną - liczba osób bezdomnych, które uczestniczyły w reintegracji społecznej i zawodowej - liczba osób które realizowały indywidualne plany wychodzenia z bezdomności
Rozbudowa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień	Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań.	- liczba podjętych działań przez ZI i grupy robocze, GKRPA - liczba osób objętych pomocą
	Podjęcie działań w zakresie	- liczba i rodzaj

	edukacji i promowania zdrowego – trzeźwego stylu życia. Promocja życia bez alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających.	przeprowadzonych działań edukacyjnych - liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych
	Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu.	- liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych - liczba uczestników biorących udział w działaniach edukacyjnych
	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	- liczba utworzonych grup wsparcia
	Podjmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	- liczba udzielonych porad - liczba osób, które korzystały z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej
Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych.	- liczba rodzin objętych wsparciem
	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń).	- liczba warsztatów, szkoleń - liczba uczestników
	Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych poprzez pomoc rodziny wspierającej.	- liczba rodzin objętych wsparciem
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania.	- liczba funkcjonujących grup, - liczba dzieci uczestniczących w spotkaniach grup socjoterapeutycznych
	Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej i żłobka.	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym - liczba dostępnych miejsc w przedszkolach - utworzenie żłobka
Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna	- liczba dzieci z rodzin ubogich, które otrzymały wsparcie

	itp.) dzieciom z rodzin ubogich.	
	Zapewnienie pomocy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dzieciom przejawiającym trudności w nauce.	- liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną - liczba godzin zajęć korekcyjno - kompensacyjnych
	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, olimpiad	- liczba godzin zajęć pozalekcyjnych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych
	Rozwijanie bazy edukacyjnej, służącej realizowaniu zainteresowań oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	- ilość i rodzaj przeprowadzonych modernizacji, zakupionych sprzętów i pomocy dydaktycznych
Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych.	- liczba zorganizowanych zawodów sportowych
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	- liczba osób biorących udział w treningach
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	- liczba zorganizowanych wycieczek - liczba osób uczestniczących w wycieczkach
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców miasta	- liczba zorganizowanych zajęć sportowych - liczba osób uczestniczących w zajęciach sportowych
	Organizacja kampanii promujących aktywny styl życia	- liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych
Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przezwyciężaniu trudności	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie.	- liczba działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych - liczba rodziców biorących udział w ww. działaniach
	Intensyfikacja pracy socjalnej.	- liczba rodzin objętych pracą socjalną
	Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które powróciły do rodziny biologicznej
	Wykorzystanie instytucji asystentów rodziny do pracy nad przywróceniem prawidłowego	- liczba asystentów udzielających wsparcia - liczba osób/rodzin

	funkcjonowania rodziny.	korzystających z wsparcia asystenta rodziny
	Rozwijanie interdyscyplinarności w działaniach podejmowanych na rzecz wsparcia rodzin.	- liczba podejmowanych działań
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Organizacja konkursów o tematyce kulturalnej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta.	- liczba zorganizowanych konkursów - liczba dzieci, młodzieży i dorosłych biorących udział w konkursach
	Rozwijanie wśród mieszkańców, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (Warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne), kół zainteresowań.	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w poszczególnych warsztatach
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej, prezentacja twórców ludowych.	- liczba konkursów - liczba spotkań, prezentacji twórców ludowych
Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych.	- liczba świadczonych usług opiekuńczych - liczba beneficjentów usług opiekuńczych
	Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej.	- ilość dostępnych miejsc w DPS
	Umożliwienie osobom starszym zamieszkania w mieszkaniach wspomaganych.	- liczba osób starszych zamieszkałych w mieszkaniach wspomaganych
	Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych.	- ilość dostępnych miejsc w DDP dla osób starszych
	Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej.	- liczba i rodzaj podjętej współpracy w zakresie zwiększenia opieki geriatrycznej
	Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych	- liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych
	Opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu.	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych	Opracowywanie i realizacja	- liczba programów

	programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu.	edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych - liczba osób uczestniczących w programie
	Wspieranie działalności edukacyjnej dla seniorów	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia
Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	Wspieranie działalności klubu seniora.	- utworzenie klubu seniora - rodzaj udzielonego wsparcia, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach Klubów Seniora
	Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych.	- liczba działań promujących aktywność kulturalną, fizyczną i rekreacyjną osób starszych
	Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową	- liczba opracowanych programów promujących integrację międzypokoleniową
Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych	Budowanie pozytywnego wizerunku starości.	- liczba przeprowadzonych kampanii dot. budowania pozytywnego wizerunku starości
	Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych	- liczba akcji promocyjnych - liczba osób starszych w organizacjach pozarządowych
Realizacja działań w dziedzinie promocji zdrowia	Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia.	- liczba przeprowadzonych kampanii
	Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych, zdrowotnych przeciwdziałających niepełnosprawności.	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji	Organizacja rehabilitacji	- liczba osób korzystających z rehabilitacji
	Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym.	- liczba działań wspierających
Integracja ze środowiskiem	Wspieranie działań	- liczba działań

osób niepełnosprawnych	ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób niepełnosprawnych.	wspierających
	Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	- liczba działań wspierających
	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych	- liczba zorganizowanych spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych
	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego.	- liczba osób niepełnosprawnych objętych kształceniem integracyjnym i specjalnym
	Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym.	- liczba zlikwidowanych barier
	Wspieranie funkcjonowania mieszkalnictwa wspomaganego dla osób niepełnosprawnych.	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia
Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych	Wsparcie organizacji pozarządowych w tym doradztwo prawne, finansowe i lokalowe oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe	- liczba udzielonego wsparcia
	Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.	- liczba zleconych zadań
	Zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi.	- liczba wspólnych działań
	Popularyzacja interdyscyplinarnego modelu pracy.	- liczba podejmowanych działań
	Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznej możliwości podnoszenia kwalifikacji i superwizji.	- liczba pracowników uczestniczących w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje

2. Ewaluacja strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna ocena zaplanowania, wdrożenia i rezultatów strategii. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób długotrwale bezrobotnych);
- realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych);
- realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np.: ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej długotrwale bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się do osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania. Główne kryteria ewaluacji:

- trafność
- efektywność
- skuteczność
- oddziaływanie/użyteczność
- trwałość.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

Planowanie ewaluacji GSRPS obejmie następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji.

Załączniki

Ankieta - Wypracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Szanowni Mieszkańcy Gminy .....

Urząd Miasta przystąpił do wypracowania **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Strategia i program sprecyzują i zweryfikują najważniejsze problemy społeczne w naszej gminie, a także określą sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania. **Uwaga! Ankieta jest anonimowa!**

Metryczka (proszę wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta ☐ Mężczyzna ☐

Wiek: 13 – 16 ☐ 17 – 25 ☐ 26 – 59 ☐ 60 i więcej ☐

Zawód: uczeń ☐ rolnik ☐ przedsiębiorca ☐ pracownik umysłowy ☐ pracownik fizyczny ☐ emeryt/rencista ☐ bezrobotny ☐ inny (jaki?) ..... ☐

Wykształcenie:

podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ policealne ☐ wyższe ☐

1. Jak ocenia Pan/i istotność wymienionych problemów społecznych w swoim miejscu zamieszkania? Proszę wybrać jedną odpowiedź przy każdym z zagadnień.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie					
Ubóstwo					
Alkoholizm					
Narkomania					
Problemy mieszkaniowe					
Zanieczyszczenie środowiska					
Przestępczość					
Starzenie się społeczeństwa					
Przemoc w rodzinie					

Niepełnosprawność					
Bezdomność					

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

2. Jakie problemy społeczne osób niepełnosprawnych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Brak akceptacji w środowisku
- ☐ Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- ☐ Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji)
- ☐ Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych
- ☐ Brak zorganizowanych form spędzania czasu
- ☐ Ubóstwo i bieda
- ☐ Bezrobocie
- ☐ Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgniarskich
- ☐ Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej
- ☐ Inne (jakie?) .....

DZIECI I MŁODZIEŻ

3. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- ☐ Przemoc ze strony rodziców
- ☐ Przemoc rówieśnicza
- ☐ Zaniedbania wychowawcze
- ☐ Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena)
- ☐ Używanie alkoholu
- ☐ Palenie papierosów
- ☐ Zażywanie narkotyków, dopalaczy
- ☐ Chuligaństwo i przestępczość
- ☐ Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży,
- ☐ Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu

- ☐ Ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- ☐ Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- ☐ Inne (jakie?) .....

RODZINY

4. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Nieporadność życiowa
- ☐ Ubóstwo
- ☐ Bezrobocie
- ☐ Alkoholizm
- ☐ Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- ☐ Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno - prawnego
- ☐ Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
- ☐ Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
- ☐ Inne (jakie?) .....

5. Jakie Pana/i zdaniem są przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych? *Można wybrać kilka odpowiedzi.*

- ☐ Ubóstwo
- ☐ Niski poziom umiejętności wychowawczych
- ☐ Uzależnienia
- ☐ Przemoc w rodzinie
- ☐ Wielodzietność
- ☐ Niepełnosprawność/długotrwała choroba
- ☐ Niskie dochody
- ☐ Niepełna rodzina
- ☐ Inne, jakie?.....

SENIORZY

6. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie?

a) tak   b) raczej tak   c) raczej nie   d) nie   e) trudno powiedzieć

7. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Izolacja społeczna (samotność)
- ☐ Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- ☐ Niepełnosprawność
- ☐ Choroby
- ☐ Niezdolność do samoobsługi
- ☐ Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- ☐ Ubóstwo i bieda
- ☐ Brak akceptacji w środowisku
- ☐ Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych
- ☐ Utrudniony dostęp do placówek medycznych
- ☐ Utrudniony dostęp do placówek kulturalnych
- ☐ Inne (jakie?) .....

8. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym? *Można wybrać kilka odpowiedzi.*

- ☐ Pomoc materialna
- ☐ Wykonywanie ciężkich prac domowych
- ☐ Dostarczanie gotowych obiadów do miejsca zamieszkania
- ☐ Prowadzenie aktywizacji społecznej osób starszych, w tym edukacyjnej kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej
- ☐ Usługi opiekuńczo - pielęgnacyjne
- ☐ Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych
- ☐ Wykonywanie wszystkich prac domowych
- ☐ Wsparcie emocjonalne
- ☐ Programy zdrowotne
- ☐ Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarstwa, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów)
- ☐ Możliwość uczestnictwa w klubie seniora
- ☐ Uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych
- ☐ Inne, jakie?.....

OPIEKA ZDROWOTNA

9. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Długie oczekiwania w kolejce
- ☐ Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt)
- ☐ Krótkie godziny przyjęć
- ☐ Mała liczba lekarzy specjalistów
- ☐ Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- ☐ Inne (jakie?) .....

EDUKACJA

10. Jak ocenia Pan/i infrastrukturę edukacyjną w gminie?

- a) bardzo dobrze   b) dobrze   c) ani dobrze, ani źle   d) źle

11. Czy ilość żłobków/przedszkoli/szkół w gminie jest wystarczająca?

- a) tak   b) nie   c) nie wiem

12. Czy oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych?

- a) tak   b) nie   c) nie wiem

13. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Niedostateczny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego
- ☐ Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- ☐ Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- ☐ Brak żłobków
- ☐ Brak stołówek szkolnych
- ☐ Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych
- ☐ Inne (jakie?) .....

SPORT I KULTURA

14. Czy na terenie gminy jest wystarczająca liczba obiektów rekreacyjnych i sportowych?

- a) tak   b) nie   c) nie wiem

15. Czy w gminie organizowane są imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym?

a) tak   b) nie   c) nie wiem

16. Czy w gminie jest wystarczająca liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia kulturalne?

a) tak   b) nie   c) nie wiem

17. Czy organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, itp.) angażują się społecznie, np. udzielając pomocy potrzebującym lub organizując wydarzenia sportowe i kulturalne?

a) tak   b) nie   c) nie wiem

18. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- ☐ Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań
- ☐ Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- ☐ Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- ☐ Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- ☐ Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych
- ☐ Inne (jakie?) .....

19. Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10

mało ważne

bardzo ważne

1	Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych	
2	Utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	
3	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	
4	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	
5	Mieszkania chronione, lokale socjalne	

6	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	
7	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	
8	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	
9	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	
10	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	
11	Założenie wolontariatu	
12	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy	
13	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	
14	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	
15	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	
16	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	
17	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	
18	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	
19	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	
20	Edukacja rodzin	
21	Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne	
22	Wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne	
23	Zwiększenie ilości imprez sportowych i kulturalnych	
24	Działania na rzecz aktywizacji społeczności gminy / wsi	
25	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	
26	Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	
27	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	

Jeśli według Pana/Pani pominieliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....
.....
Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej

.....
..... **DZIĘKUJEMY!**

Wykaz skrótów

MKPiRPA – Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GSRPS – Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KS – Klub sportowy

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – ang. *Non-Governmental Organization* – organizacja pozarządowa

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Spis wykresów i tabel

<i>Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. ....</i>	<i>10</i>
<i>Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. ....</i>	<i>10</i>
<i>Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. ....</i>	<i>11</i>
<i>Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. ....</i>	<i>11</i>
<i>Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Miasta Nowy Targ (rok 2019). Podział według rodzajów działalności PKD 2007. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>14</i>
<i>Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Miasta Nowy Targ w latach 2017-2019 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/ .....</i>	<i>15</i>
<i>Wykres 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/ .....</i>	<i>16</i>
<i>Wykres 8. Migracje ludności na terenie Gminy Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/ .....</i>	<i>16</i>
<i>Wykres 9. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli niepublicznych oraz liczba uczniów publicznych szkół podstawowych: Dane Raport o stanie Miasta Nowy Targ za rok 2018 i 2019.....</i>	<i>19</i>
<i>Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.....</i>	<i>43</i>
<i>Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezdomności w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.....</i>	<i>44</i>
<i>Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.....</i>	<i>44</i>

Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019. Źródło: OPS Nowy Targ.	45
Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.	46
Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.	47
Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.	47
Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu i narkomanii w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.	49
Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.	49
Wykres 19. Liczba nowych Niebieska Karta w latach 2017-2019. Źródło: Dane OPS Nowy Targ.	50
Wykres 20. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ.	50
Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	14
Tabela 2. Demografia Miasta Nowy Targ. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	15
Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Miasto Nowy Targ. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	17
Tabela 4. Średniomiesięczna liczba uczniów w szkołach publicznych i dzieci w przedszkolach niepublicznych. Źródło: Raport o stanie Miasta Nowy Targ za rok 2018 i 2019.	19
Tabela 5. Zajęcia specjalistyczne i pozalekcyjne realizowane w szkołach podstawowych. Dane Raport o stanie Miasta Nowy Targ za rok 2018 i 2019.	20
Tabela 6. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: dane OPS w Nowym Targu.	25

<i>Tabela 7. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane OPS w Nowym Targu. ....</i>	<i>25</i>
<i>Tabela 8. Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną ogółem w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS w Nowym Targu. ....</i>	<i>26</i>
<i>Tabela 9. Świadczenia rodzinne w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS w Nowym Targu. ..</i>	<i>26</i>
<i>Tabela 10. Zasiłki rodzinne w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS w Nowym Targu. ....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 11. Świadczenia wychowawcze 500 + wypłacane w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS w Nowym Targu. ....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego. Źródło: dane OPS w Nowym Targu. ....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 13. Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programów wieloletnich „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posilek w szkole i w domu”. Źródło: dane OPS w Nowym Targu. ....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 14. Świadczenia przyznane w ramach programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Źródło: dane OPS w Nowym Targu. ....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 15. Liczba przestępstw zaistniałych na terenie Gminy Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: dane Komenda Powiatowa Policji w Nowym Targu. ....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 16. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ. ....</i>	<i>42</i>
<i>Tabela 17. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: PCPR w Nowym Targu. ....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 18. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Miasto Nowy Targ w latach 2017-2019. Źródło: GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 19. Stopa bezrobocia w Powiecie Nowotarskim, Województwie Małopolskim oraz Kraju w latach 2017-2019. Źródło: GUS https://bdl.stat.gov.pl/ .....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 20. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2017-2019. Źródło: dane OPS Nowy Targ. ....</i>	<i>48</i>

Tabela 21. Opieka nad dzieckiem i rodziną. Źródło: PCPR w Nowym Targu. 48

Rysunek 1. Umieszczenie Gminy Miasto Nowy Targ w powiecie nowotarskim w województwie małopolskim. Źródło: <http://www.gminy.pl>, <https://www.osp.org.pl>..... 12